

BØRNETEATER

NR. 136 • MARTS 2006

avisen

Teaterliv på støtten

Scenekunstudvalget har for få penge i støttepuljerne – og det kan tage livet af flere børneteatre

Side 2-3

Hvilken teaterkrise?

Jørn Langsted tager i sin klumme den årlige statistik over publikumstal ved vingebenet

Side 3

Stormløb på festivalerne

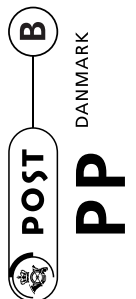
Et initiativ, der vil ændre Horsens-festivalen til en censureret kvalitetsfestival for 30-35 teatre, sætter sindene i kog

Side 4-5, 7, 15

Vilje til forandring

Som ny chef for Aarhus Teater har Madeleine Røn Juul ændret ungdomsteater-repertoiret markant

Side 13

Magasinpost B

BØRNETEATER
NR. 136 MARTS 2006

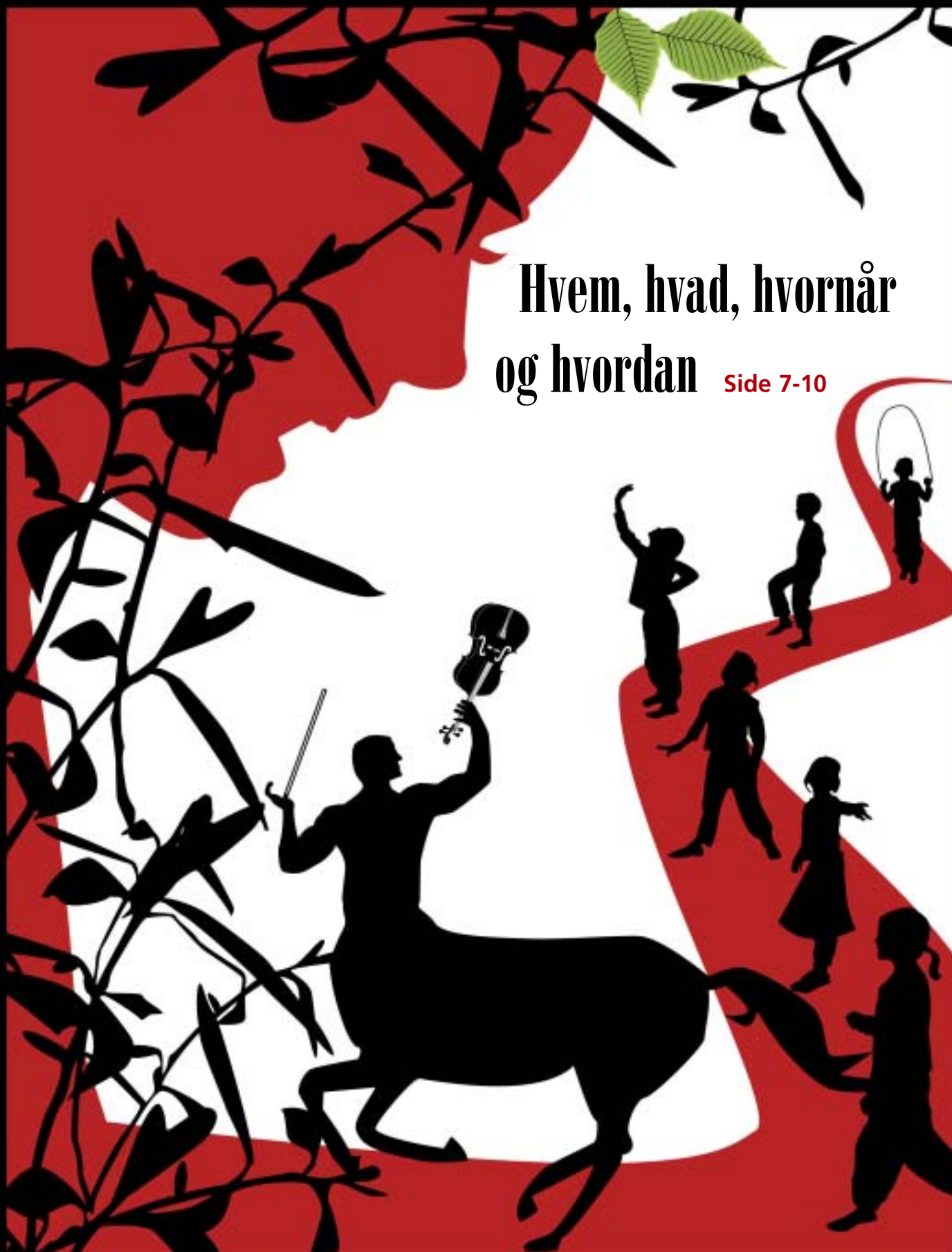
Teatercentrum i Danmark
Axeltorv 12, Bygning D
1609 København V

02294

FESTIVAL 2006 - teater for børn og unge

Hvem, hvad, hvornår
og hvordan

Side 7-10

Nykøbing Falster · Guldborgsund Kommune · 23.-30. april

Små teatre granskes

Det nye danmarkskort uden amter får betydning for en hel del af landets egnsteatre. I første omgang overtager staten amternes økonomiske forpligtelser, men Kulturministeriets udspil om fremtidig rammestyring i form af faste beløbsrammer efter kvalitetsvurderinger skabte så megen debat at kulturminister Brian Mikkelsen (K) har sendt de små teatres fremtid i udvalg.

Derfor sidder en håndfuld folk fra branchen nu og kulegraver områdets organisation, økonomi og kunstneriske rammer. Planen er, at udvalget i slutningen af marts afleverer en samlet indstilling, der kan lægges til grund for en ny bekendtgørelse.

Udover at forholde sig til det politiske ønske om en tilbagevendende kvalitetskontrol – der altså vil være udslagsgivende for statens økonomiske engagement – ligger der som altid i sådanne kommissorier, at ordningen ikke må koste staten flere penge.

Om det kan harmonere med ideer om indførelse af en egnsteaterkonsulent og at hæve bundgrænsen for egnsteatertilskud fra de nuværende 2,3 mio. kr., vil det færdige resultat vise.

I udvalget sidder Gitte Kath (Teatret Møllen), Peter Westphael (Randers Egnsteater), Litten Hansen (Kunstrådet), Henrik Køhler (Riddersalen og formand for BTS) samt Mogens Holm (Taastrup Teater og formand for FAST).

Sidstnævnte er formand for udvalget og forventer at nå frem til en samlet indstilling uden særstandpunkter.

caj

Musikteatret Undergrunden kunne nok have brug for en økonomisk blodtransfusion – her illustreret i deres forestilling 'Av min arv' (tv) – mens Ole Barkentins Teater nok har 'Slå højt på tromme' (ovenfor) på repertoire, men heller ikke er blevet hørt i Scenekunstudvalget...

Scenekunstudvalget har omlagt støttetildelingen for sæson 2006-07, således at der nu bliver mere til færre. Det har blandt andet sendt 'faste' teatre som Undergrunden, Barkentin og Teater 83 ud i mørket

Så SKU da osse...

Af Carsten Jensen

For tre år siden hed det Teaterrådet, så blev det ved oprettelsen af Kunstrådet til Fagudvalget for Teater (FUT), og nu har det så skiftet navn til Scenekunstudvalget (SKU), men lige meget hjælper det: Opgaven er stadig at fordele alt for få penge til alt for mange teatre.

Det siges da også lige ud i en pressemeddelelse fra SKU:

'Igen i år er uddelingen præget af, at der ikke er kommet flere midler til området, samt at der ikke er fundet løsninger på udvalgets flaskehalsproblem. Derfor er det fortsat umuligt på den ene side at sikre den nødvendige udvikling af scenekunsten og samtidig give scenekunst-grupper, som gennem mange år har bevist deres kunstneriske nødvendighed, en rimelig bevilling.'

Det er rene ord for de manglende penge – herunder ikke mindst de 15,3 procent, der blev skåret væk ved den borgerlige regerings ankomst i 2001 – men alligevel har en vis realisme tilsyneladende bemægtiget sig SKU, der ved forrige tildelelse blev voldsomt kritiseret for sin 'fordeling af elendigheden', hvor der var små beløb til rigtig mange teatre

– og hvor både teatre og organisationer klagede over, at det var umuligt at overholde overenskomster m.v. på den konto.

Det har så for den kommende sæson 2006-07 betydet mere til færre – i stil med det forrige teaterråds politik og udmeldinger fra kulturminister Brian Mikkelsen (K), der ønsker færre og større enheder på området.

Scenekunstudvalget fordele også penge til voksenområdet inden for dans, turne- og stationær virksomhed m.v., men hvad angår børneteaterområdet, blev 60 ansøgninger om i alt 67.033.238 kroner vekslet til 18 tilsagn og 18.172.500 støtte kroner.

Dertil kommer indstillingsret til RBOT-puljen – som SKU nu overtager som led i strukturreformen – og da SKU også har Refusionsudvalget og refusionsordningen i sit regi samt rollen som tilsynsførende for egnsteatre og små storbyteatre, har man principielt mulighed for det helt store overblik over børneteaterområdet...

Håber på flere egnsteatre

Udvalget arbejder energisk for at få flyttet nogle af de store børneteatre videre i

systemet – som egnsteatre, små storbyteatre og direkte på finansloven – for at sikre 'flow' i systemet, men indtil videre er der kun opnået visse hensigtserklæringer.

For eksempel arbejder Det Lille Turneteater på at blive egnsteater i Næstved Kommune, men er indtil da blevet voldsomt opgraderet for næste sæson. Fra knap 1,4 mio. kr. til 1,95 mio. kr. som RBOT-teater – og dertil lægger SKU en halv million oveni fra sin egen pulje.

Derimod er to andre RBOT-teatre røget helt ud i mørket: Musikteatret Undergrunden, der i indeværende sæson er støttet med 1,4 mio. kr. (0,6 fra RBOT og 0,8 fra musikdramatisk pulje) og Barkentins Teater, der p.t. er støttet med 445.000 kr. fra henholdsvis RBOT- og SKU-puljerne.

Jytte Abildstrøms Teater fortsætter den bevillingsmæssige nedtur og er til næste sæson blevet barberet yderligere næsten 300.000 kr. ned – eller over 600.000 kr. i alt over de seneste to år.

Også Teater 83 og Replikken, der har fået støtte de seneste henholdsvis seks og otte sæsoner, er røget ud af det gode selskab. Derimod er Teatret v. Hans Rønne tilbage i børneteaterpul-

jen (Teatret var sidste år blevet overflyttet til voksenpuljen) med 1,8 mio. kr.

Blandt de få helt nystøttede finder man Teatret Graenseloos (hvis frontfigur, Katrine Karlsen, blev portrætteret i sidste nummer af BTA) og Rundt på Gulvet – bag hvilket gemmer sig koreograf, instruktør og spiller Merete Byrial, der tidligere bl.a. har arbejdet i performanceteatret Bidt.

Tali Razga har tilsyneladende bidt sig fast på støttelisten. Koreografen og dansesepædagogen har været aktiv som underviser hos Uppercut Danseteater, Ung Dansescene, Dansekonsulenterne m.fl. – og hendes forestilling 'Sandslottet', der er støttet af Scenekunstudvalget, spillede på Den Anden Opera i januar.

Og så er det værd at notere sig, at Gruppe 38, der er lille storbyteater i Århus, har fået en lille million ekstra fra to puljer til sit særdeles roste teaterarbejde.

Probat modsvar: 11 forestillinger

For Musikteatret Undergrunden, der har stor succes med deres børneoperer, kom den økonomiske nulstilling som lidt af et chok, der er blevet fulgt op af utroligt mange støtteer-

klæringer fra organisationer, kolleger og brugere, som sætter spørgsmålstegn ved sagligheden bag støttefratagelsen.

Undergrunden blev stiftet tilbage i 1977 af Niels og Kaja Pihl og har tidligere været ude i økonomisk stormvejr. Og som Kaja Pihl kampberedt siger:

»Vores nærmeste fremtidsperspektiv er at overleve uden støtte« – og det gør man så med 11 forestillinger på repertoiret, inklusive fire helt nye børneoperer her i foråret ('Abekongen', 'Operaen om Rødhætte', 'Mozarts jul' og 'Fra dødens hus')

Men Kaja Pihl understreger, at det ikke er en situation, der kan holde evigt – og måske må Undergrunden sætte deres lid til muligheden for at blive egnsteater i den nye Furesø Kommune, hvor teatret har hjemme. Omend det ikke er noget, som Pihl'erne ønsker at gå offentligt ud med.

»Men selvom der skulle komme et scenekunststudvalg, der har et mere seriøst forhold til grenen børneopera end det nuværende, vil vi da nok på længere sigt gerne have en anden fast støttebase. Både fordi det vil give os mulighed for en mere bred aktivitet – og fordi vi så kunne undgå at blive ofre

BØRNETEATER

ISSN: 0900-0291

UDGIVER:

Teatercentrum i Danmark
Axeltorv 12, Bygning D
1609 København V
Tlf. 35 30 44 00
Fax: 35 30 44 01
e-mail: info@teatercentrum.dk
www.teatercentrum.dk

REDAKTION:

Carsten Jensen (ansvarshavende)
e-mail: bta@teatercentrum.dk

LAYOUT:

Ulif Skov

TRYK:

Elbo Avistryk A/S

DISTRIBUTION: Børneteateravisen (4 numre årligt) samt Den Røde Brochure (udkommer i april) sendes gratis til alle institutioner, skoler og andre potentielle aftagere af børneteater. Private abonnenter betaler 125 kroner årligt, inkl. moms Bestilling og afbestilling foretages skriftligt til Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring og udeblevne numre rettes i første omgang til det lokale postkontor.

BTA 137: Næste nummer

udkommer i maj 2006

DEADLINE: 1. maj 2006

ANNONCER: Aftales senest en uge for deadline

Redaktionen af dette nummer er afsluttet 6. marts 2006

for det nuværende yoyo-system, som de små teatre lider under,« siger Kaja Pihl.

Svært at komme videre efter afslag

Der lyder heller ikke muntere toner fra Ribe, hvor Barkentins Teater holder til. Ole Barkentin har været RBOT-teater, siden han forlod DRT og dannede sit eget teater i 2002. Og han kan nu kun håbe på, at hans forestillinger kan tjene flere penge hjem. Men med faste driftsudgifter på omkring 100.000 kroner om måneden og udgifter til turne oveni, tegner det sort.

»Hvis jeg står med et stort underskud til jul, må jeg stoppe,« lyder det fra ham.

»Jeg kunne vælge at køre det hele ned på et vågeblus; men der er ting og udgifter, jeg ikke kan komme udenom. Og sjovt nok lever jeg ikke kun for teater, jeg lever også af det. Det værste er vel, at jeg ikke kan lave en ny forestilling. Jeg havde afløseren til 'Nielsen og Fisk' på bedding; men har måttet sætte det i bero, og de folk jeg skulle arbejde med har taget det pænt; men det er ikke sikkert, at de bliver ved med det. Nu tør jeg ikke planlægge sæson 07/08. Jeg laver selvfølgelig en ansøgning; men tør ikke skrive kontrakt med folk, der skal hjælpe mig. Det virker lidt som en skrue uden ende.«

Der er også dystre miner hos Teater 83, der efter seks sæsoners primært projektstøtte – og en ny bil i 2001 – må se eksistensgrundlaget smuldre.

Teaterejer Erik Møller har som konsekvens opsagt en spiller og en halvtidstekniker og sat bil nummer to til salg. Om den sidste faste medspiller gennem flere år, Neel Holm, kan blive eller Erik Møller må gå solo, ved han endnu ikke. Men lukke Teater 83, der har opdyrket sin niche med småbørnsforestillinger med held – vil han ikke.

Send flere penge...

Og hos Jytte Abildstrøms Teater er meldingen, at man må skære i produktio- ner og aktiviteter for at få det skrumpede budget til at nå sammen.

Teatret har forsøgt at tilgodese de kritikpunkter, som SKU fremlagde forrige år som argumenter for nedskæringen der – men det har åbenbart ikke hjulpet nok, og dermed befinder teatret sig i det klassiske dilemma: Man bliver bedt om at gøre det bedre, men får færre penge til operationen.

Tilbage for de vragede

teatre er håbet om at komme ind i varmen igen til næste år – og at det nuværende SKU's medlemmer under alle omstændigheder skiftes ud efter næste støttetildeling...

De mange tabere og få vindere i støttesystemet bekymrer naturligt nok organisationerne og har medført en henvendelse fra BørneTeaterSammenslutningen, Foreningen Af Små Teatre og Dansk Skuespillerforbund til kulturministeren, hvori man beklager de manglende midler, herunder ikke mindst nedskæringen på de 15,3 procent.

Og brevet slutter:

'Vi ønsker med dette brev ikke at blande os i arms-

længdeorganets, Scenekunststudvalgets, afgørelse. Ej heller ønsker vi, at I som politikere skal gøre det. Det drejer sig om at give Scenekunststudvalget bedre mulighed for at handle til gavn for hele teaterområdet ved at give det en større budgetramme. En sådan handling vil være et bevidst teaterpolitisk initiativ, der korrigerer de sidste års hovedsatsning på det mere etablerede teater til fordel for de mindre teatre – og dermed til fordel for f.eks. det turnerende teater, der med et bredt anlagt repertoir kommer rundt til alle dele af landet og til fordel for de enkeltstående projekter, der ofte er med til at afprøve nye veje i teaterlandskabet.'

Støtte til børneteater for sæson 2006-07

Scenekunststudvalgets pulje til børneteater

Meridiano	3.100.000 (drift, to-årig - 1. år) **
BaggårdTeatret	3.000.000 drift, to-årigt - 2. år) *
Teatret/Hans Rønne	1.800.000 (drift)
Teater Hund	1.100.000 (projekt + basisdrift)
Asterions Hus	1.000.000 (projekt + basisdrift)
Dansk Rakkerpak	1.000.000 (projekt)
Mariehønen	800.000 (projekt + basisdrift)
Batida	800.000 (projekt)
Patrasket	750.000 (projekt)
AbstraXteater	350.000 (projekt, to årig + basisdrift - 1.år) **
Boomerang	600.000 (projekt)
Tali Rázga	500.000 (projekt/dans)
Det Lille Turneteater	500.000 (tilskud til aktiviteter)
Gruppe 38	500.000 (projekt-tilskud)
Rundt På Gulvet	475.000 (projekt)
Madam Bach	400.000 (projekt)
Teatret på Hjul	399.000 (projekt)
Munk & Pollner T.	348.500 (projekt)
Graenseloes	300.000 (projekt)

* Figurerer regnskabsteknisk med begge sæsoner i sidste sæsons støtteregnskab

** Figurerer regnskabsteknisk med begge sæsoner i denne sæsons støtteregnskab

Musikdramatisk pulje

Gruppe 38	400.000 (projekt)
-----------	-------------------

RBOT-støttede teatre (efter indstilling fra Scenekunststudvalget)

Det Lille Turneteater	1.950.000 (+ SKU-pulje)
Jytte Abildstrøms Teater	1.800.000
Corona Danseteater	1.700.000 (to-årigt, 2. år)*
Teater Refleksion	1.650.000
Rio Rose	1.450.000
Fair Play	1.200.000
Nørregaards Teater	1.100.000 (to-årigt, 2. år)*
Teater 2 Tusind	1.000.000 (to-årigt, 2. år)*
Månegøgl	900.000 (to-årigt, 2. år)*

* Figurerer regnskabsteknisk med begge sæsoner i forrige støtteregnskab

Tilskud til teknik/bil: Asterions Hus og De Røde Heste

Under Langsteds Lup

Af Jørn Langsted

Lige for lidt siden var der udråbt teaterkrise. Hvorfor nu det? Jo, Danmarks Statistik havde offentliggjort sin årlige statistik over publikumsantallet på de statsstøttede teatre. Og tallene viste igen i år en tilbagegang i antallet af tilskuere, fra 2.172.000 tilskuere i sæson 2003-04 til 2.118.000 tilskuere i sæson 2004-05. Altså et fald på 54.000 tilskuere, svarende til 2,5 procent.

Så der blev dømt teaterkrise. Det har den fordel, at det kan man gøre hvert år. I hvert fald i de sidste ti år har man stort set hvert år, når tallene fra Danmarks Statistik forelå, kunnet gå i pressen og erklære, at nu er teaterkrise over os. I 1995-96 var der 2.618.000 tilskuere til det statsstøttede danske teater, og siden er det stort set stille og roligt gået ned ad bakke. På ti sæsoner har det statsstøttede danske teater mistet en halv million tilskuere, svarende til 19 procent.

Nu skal man selvfølgelig passe lidt på at – med jævne mellemrum – råbe: Teaterkrise kommer! For det første udtaler Danmarks Statistik sig kun om de statsstøttede teatre. Dvs. man kan ikke udlede noget om, hvorvidt teaterinteressen mere generelt stiger eller falder. For folk kan jo gå andre steder hen. De kan gå i teatre, der ikke modtager statsstøtte, og de kan gå i musik- og kulturhuse ud over landet, som ikke er omfattet af statistikken. De kan også vælge at få behovet for levende optræden tilfredsstillt ved shows à la 'Ørkenens Sønner' eller stand-up-forestillinger. For det andet er det jo et spørgsmål, om faldet i publikumstal er udtryk for teaterkrise. Der er ingen tvivl om, at der er et publikumsproblem for de statsstøttede teatre, men er det ensbetydende med teaterkrise? For det tredje er faldet over de ti år placeret mere på nogle teatre end på andre. Af den halve mio. tilskuere, der er blevet væk, står Det Kgl. Teater for 150.000, Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab står for 200.000, og teatre med støtte fra Kunstrådet står for 200.000. Mens landsdels-

scenerne, Den Jyske Opera, Det Danske Teater og RBOT'en stort set holder skansen, og mens gruppen af egnteatre/små storbyteatre faktisk går frem med 50.000 tilskuere.

Publikumskrisen i dansk teater ser altså ud til i stor udstrækning at være et problem, der kan lokaliseres til de store københavnske voksenteatre – men også mere eksperimenterende teatre, støttet af Kunstrådet (hovedparten af dem er også hovedstadsteatre). Og det er da alvorligt nok, når man netop i Storkøbenhavn står med et Kgl. Teater, der i et politisk forlig har sagt ja til at ville skaffe sig et ekstra publikum på 150.000 tilskuere om året frem til 2007 i forbindelse med nybyggerierne. Det vil dermed ikke være helt usandsynligt, at publikumsproblemet i hovedstaden forstærkes i de kommende år, hvis det da ikke lykkes teatrene at skaffe et helt nyt publikum eller at få det eksisterende til at gå meget mere i teatret.

Men er den her publikumskrise en teaterkrise? Det er den ikke nødvendigvis. For det første fordi den kun vedrører visse dele af teaterlivet, altså det store og det projektstøttede københavnske voksentheater. For det andet fordi nedgangen i tilskuerstrømmen jo ikke pr. definition siger noget om det, det hele drejer sig om: Den kunstneriske kvalitet. Dansk teater i de her år er ikke ilde stedt, hvad angår kunstneriske kompetencer. Men dansk teater savner nogle rammer, der animerer til satsninger og engagement.

Publikumskrisen for visse dele af teatret kan meget vel gå hen og blive til en teaterkrise, fordi den er med til at sætte en stemning af initiativløshed og forældethed. Teatret er et døende medie, kan nogen finde på at sige, som heller ikke har kulturpolitisk interesse. Ingen vil prioritere det, og ingen vil animere til at give de talenter, der findes rigeligt af, bedre udfoldelsesmuligheder. Nogen siger så, at vi skal se at få lavet noget bedre PR for dansk

teater eller en bedre kulturjournalistik, så vil det hele blive meget bedre. Uden at forklejne PR eller kulturjournalistik, så tror jeg ikke, at det er der, skoen trykker, selvom der selvfølgelig også på disse områder kan ske forbedringer. Det handler først og fremmest om rum, plads og ressourcer til selvbevidsthed og til en tro på, at teatret har en vigtig rolle at spille, menneskeligt og samfundsmæssigt. Og det handler om, at teatret må genfinde sin rolle som et centralt samfundsmæssigt medie, hvor de ting, der er vigtige for fællesskabet, kulegraves på en morsom, alvorlig og øjenåbnende måde.

Svaret på de københavnske voksenteatres publikumskrise bør ikke kun gives af disse teatre. Det bør gives af hele teaterlivet, for publikum er i princippet lige så troløst ud over landet. Og svaret består ikke i teaterlukninger, som i bedste fald ikke løser noget som helst, men som risikerer at forværre krisesyntomerne ved at forstærke de negative energier i og omkring teatret. Det er de positive energier, dynamikken, gå-på-modet, der skal styrkes. Det er lysten til at fortælle historier på en vedkommende, nærværende og engagerende måde, der skal have et skub fremad.

Man kunne godt drømme om, at det kunne lade sig gøre at samle en flok mennesker fra teatret, der skulle få til opgave at formulere en teaterpolitisk målsætning for det samlede danske teater, en målsætning, der kunne være med til at fremme et vitalt, samtidigt teater med bred appel. Men det forbliver desværre kun en drøm, for man kender jo sine pappenheimer, og man ved, at der meget hurtigt vil gå prestige og kamp for ens egen institution i det. Det generøse og udviklingsorienterede har svært ved at finde plads i tider, hvor man fornemmer, at ulvene står parat til at slagte teatret som sådant ved hvert gadehjørne.

Hvor meget svane skal der være over den grimme ælling, før den er flyveklar til en børneteaterfestival? Det er måske et af de væsentlige spørgsmål, som festivalarrangører, kulturministerium og teatre skal til at tage stilling til...

Noget må der ske

Landets to store børneteaterfestivaler er blevet så omfangsrige, at arrangørerne har problemer med logistik og afvikling, mens en gruppe teatre nu blæser til kamp mod det, de betegner som kvalitetsløs mangfoldighed. Striden kan splitte børneteaterområdet, men også være med til at genoplive kvalitetsdiskussionerne

Af Carsten Jensen
Illustration:
Bob Katzenelson

Danmark huser to af verdens suverænt største børneteaterfestivaler. Og helt unikt er der gratis adgang til alle forestillinger. Det og så den højtbetungne kvalitet af dansk børneteater er vel nok værd at kæmpe for.

Og for Bodil Alling er kvalitet en mærkesag. Hun er dybt bekymret over de store festivalers udvikling. Derfor finder man den kunstneriske leder af Gruppe 38 i spidsen for et oprør mod tingenes tilstand – manifesteret i otte teatres forsøg på at bidrage til at lave Horsens-festivalen om til en kvalitetsoplevelse med deltagelse af et begrænset antal teatre.

»Det handler om, at arrangørerne bør se forestillingerne, før de køber ind – og at de får muligheden for det ved festivalerne i april og september. Men det gør de ikke, selvom det er så vigtigt, fordi børnene jo er tvangsinlagte til at se det

teater, de voksne vælger. Så den enkelte køber står jo med et meget stor ansvar. Men på grund af festivalernes vækst er det ikke længere muligt for teatrene at spille deres forestillinger nok gange til, at alle arrangører kan komme til at se dem,« siger hun med henvisning til de mange og i hendes øjne alt for ringe teatre, der skal skaffes plads til.

»Der ER jo ikke talentmasse til de over 100 danske børneteatre, vi ser i dag. Meget af det, man byder folk og børn ind til ved festivalerne, er simpelthen for ringe. Mangfoldighed har vist sig slet ikke at være lig med kvalitet,« siger hun.

Ukontrolleret vækst

Der kan sættes præcise tal på denne mangfoldighed: Ved børneteaterfestivalen i Silkeborg i april 2004 deltog det hidtil største antal teatre – nemlig 104 teatre med 157 forestillinger og 585 opførelser. Det kunne lade sig gøre, fordi Silkeborg rådede over et tilstrække-

April-festivalen

Siden 1971 har UBOT/Teatercentrum arrangeres den årlige festival i skiftende byer/kommuner landet over. Festivalen finder sted i april, varer en uge og er for alle refusionsberettigede børneteatre i Danmark. Gratis adgang til alle forestillinger.

www.teatercentrum.dk

Horsens-festivalen

Festivalen startede i 1985-87 i Brødstrup, arrangeret af Kaskadeteatret. Festivalen flyttede i 1988 til Horsens og blev siden overtaget af kommunen. Horsens-festivalen finder sted en weekend i september og er for alle BTS-teatre og særligt inviterede. Gratis adgang til alle forestillinger.

www.boerneteaterfestival.horsens.dk

ligt antal spillesteder – selvom ikke alle lå lige godt for hverken teatrene, publikum eller de tilrejsende arrangører.

I år ligger festivalen i

Nykøbing Falster, der ikke kan tilbyde slet så stor infrastruktur. Det betyder, at mange teatre ikke får opfyldt deres spillebehov – og at mange potentielle

købere ikke får set de forestillinger, de havde tænkt sig.

I september sidste år slog festivalen i Horsens alle rekorder med 54 teatre og 193 opførelser. Det betød, at festivalens rammer blev strakt til bristepunktet – og at mange teatre måtte begrænse antallet af opførelser.

Kulturministeriet betaler via refusionsordningen halvdelen af de respektive festivalers offentlige støtte. For den store april-festival, der arrangeres af UBOT/Teatercentrum, drejer det sig om halvanden million kroner, for Horsens om ca. 350.000 kroner. Og betingelserne er, at den store festival er åben for ALLE refusionsberettigede børneteatre, mens Horsens-festivalen siden den historiske start i Brødstrup i 1985 har forpligtet sig til at invitere alle medlemmer af BørneteaterSammenslutningen (BTS) – der siden er vokset til hele 63 i antal...

Efter den seneste Horsens-festival i 2005 bad arrangørerne teatrene om kommentarer, og mange pegede på, at festivalen er blevet for uoverskuelig og at antallet af opkøbere er faldende – hvilket afspejles direkte i teatrenes salgstal efter festivalen.

»Vi har behov for at vise kvalitet frem for køberne. Nu er chancen der så for at handle, dvs. lave en ny, mindre og kvalitativ festival for 30-35 teatre, som spiller deres forestillinger lige så mange gange, som der er publikum til. For hovedproblemet er ikke, at der mangler købere, men at vi ikke kan få lov til at spille for dem,« siger Bodil Alling og afviser enhver tanke om snigløb af den store festival i april.

»Det har ikke på noget tidspunkt været tænkt som et oprør, men som en mulighed for at realisere en festival, som kunne opfylde nogle af de ønsker, som den store ikke kan. Horsens-festivalen vil alligevel 'ryste posen', fordi festivalen er blevet for stor og fordi arrangørerne bliver væk og de fleste teatre ikke kan se festivalen som en salgsmesse med særlig forkælelse af arrangørerne, hvad den oprindeligt var tænkt som. Og festivalen SKAL ligge i foråret, hvor de fleste arrangører beslutter sig for næste sæsons repertoire. Man har i 20 år vidst, at 'Horsens sælger ikke'«

Røven i sparkehøjde

Horsens-festivalen bad i januar om Kulturministeri-

ets holdning til en ændring af festivalen, således at en komite fremover udpeger 30-35 teatre til programmet ud fra kriterier som kvalitet og genrebæredig bredde – men altså ikke længere BTS-medlemskab.

Denne anmodning blev fulgt til dørs af en såkaldt 'selvbestaltet initiativgruppe' på otte børneteatre (Gruppe 38, Teatret, Ods herred Teater, Teater Rio Rose, Teater2Tusind, Teatret Fair Play, De Røde Heste og Teatret My), der ligeledes sendte en skrivelse til Kulturministeriet, hvori de redegjorde for deres holdning til problemstillingerne.

Seks af teatrene er medlemmer af BTS, men slog bl.a. på, at 'kriteriet for optagelse i dagens BTS ikke nødvendigvis har nogen sammenhæng med en kunstnerisk kvalitet' og at 'eneste fællestræk er, at man laver teater for børn'.

Desuden argumenterer gruppen for, at de enkelte teatre belastes hårdt økonomisk ved at spille gratis ved to festivaler uden garanti for, at opkøberne får mulighed for at overvære forestillingerne – og at det i særlig grad gælder for april-festivalen, der kræver otte dages deltagelse.

Initiativgruppen har skitseret en fem-punkts-plan for en ny Horsens-festival:

1. Begrænset deltagertal – vurderet af et nedsat dramaturgiat. Velrenommerede teatre tildeles flerårig deltagelse.
2. Et antal pladser til nye og spændende forestillinger
3. Særlig fokus på service-ring af arrangører fra både ind- og udland.
4. Festival flyttes til foråret a.h.t. salg af forestillinger
5. Festivalen udvides med en dag, således at torsdagen primært bruges til at spille for lokalrådets børn og borgere og et internt diskussionsforum for de deltagende teatre.

Anklager om sabotage

Bodil Alling er udmærket klar over, at selve udvælgelsen af teatre og forestillinger til en ny festival vil betyde, at det udpegede dramaturgiat automatisk 'sætter røven i sparkehøjde', som hun formulerer det – men at selve ideen er, at tingene skal flytte sig, at grupperne igen skal forholde sig til hinandens arbejde og kvalitet – og at der ikke skal være automatisk adgang for udvalgte teatre.

I de otte teatres forslag ligger implicit, at de store teatre næppe vil deltage i april-festivalen, hvis den nye Horsens-festival også ligger i foråret og tiltrækker opkøbere.

Det udlægger andre teatre som direkte forsøg på

sabotage af den store festival og udvist mangel på såvel kollegialitet som solidaritet. Og der verserer allerede rygter om, at de øvrige teatre vil etablere en boykot mod den 'nye' Horsens-festival, hvis planerne effektueres.

Men Bodil Alling frygter hverken boykot eller solidaritetskamp på børneteaterområdet.

»Når man taler om, at det vil skabe splittelse i BTS, så har den splittelse jo været der i mange år. Der er et flertal for bredde – dvs. man lukker alle ind, der bare kan præstere et regnskab – men der er altså også et ret stort mindretal, der efterlyser kvalitet som kriterium,« siger hun, men afviser, at der også rumles med planer om en ny organisation for forkæmperne for kvalitetskriterier.

BTS og UBOT/Teatercentrum har reageret ved at sende et fællesbrev til Kulturministeriet med kommentarer til initiativet – og en skrivelse til Horsens Kommune, hvori man beklager den manglende dialog.

BTS' bestyrelse har ligeledes udsendt et brev til medlemmerne, hvori man beklager, at 'både Horsens kommune og ikke mindst 6 af vores egne medlemmer har vurderet at dette initiativ ikke burde drøftes med BTS inden afsendelsen til ministeriet. Ligeledes beklager vi, at BTS bliver taget til indtægt for manglende udvikling af kunstnerisk kvalitet i medlemskredsen'.

Senere hedder det: 'Vi ønsker at bakke op om UBOT/TC's festival og dens fortsatte rolle som branchens store fælles nationale mødested for teatre og formidlere, og vi vil deltage aktivt i udviklingen af denne til gavn for både teatre, købere og internationale gæster'.

Især et afsnit i 'initiativgruppen's dokument om de mange udenlandske gæster, der hvert år besøger den store festival i april, er faldet mange for brystet. Det postuleres nemlig, at disse 'føler sig på herrens mark' og ikke kan 'orientere sig kvalificeret i mængden af forestillinger' – og det står i skærende kontrast til den kæmpeindsats, som ikke mindst Dansk ASSITEJ mener, at man yder for at guide og servicere udenlandske gæster. Antallet af udenlandske opkøbere og teaterfolk, der har meldt deres ankomst til dette års festival i Nykøbing, er i øvrigt også allerede nu højere end nogensinde før.

Til gengæld forstår Bodil Alling ikke, at BTS, ASSITEJ og TC føler sig angrebet og konstant omtaler teatrene kritisk som en 'selvbestaltet' gruppe:

»Det burde måske i ste-

det have fået organisationerne til at være nysgerrige på, hvad vi arbejdede med, og ikke i udgangspunktet føle sig angrebet og tilside-sat. Vi er jo trods alt ret solide medlemmer af organisationerne og også af den store festival,« siger hun.

Samarbejde mellem festivalerne

I et forsøg på *damage control* holdt UBOT/Teatercentrum, BTS og Horsens Kommune så et fællesmøde midt i februar. Det mundede ud i en konklusion om, at man vil samarbejde for at udvikle festivalerne, så de kan supplere hinanden. Og det vil sige, at man kigger på samspelet mellem de to festivaler og sigter på fælles løsninger, som måske kan iværksættes allerede fra 2007. Målet er at give såvel teatre som formidlere de bedst mulige betingelser fremover.

»Det positive, der er kommet ud af Horsens-initiativet er, at det har givet anledning til at nedsætte en arbejdsgruppe bestående af Horsens Kommune, TC, UBOT og BTS. Et samarbejde vi ser frem til med store forventninger. Det rummer muligheder for at sammentænke de to festivaler på nye helt måder. Vores sigte er en udvikling af nye tiltag for begge festivaler, der søsættes allerede i 2007 eller 2008,« siger UBOT-medlem Pernille Welent Sørensen.

Hvad der helt konkret vil ske, ligger dog ved redaktionens slutning slet ikke fast. Kulturministeriet HAR givet Horsens Kommune en slags grønt lys til at ændre præmisserne for festivalen, således at der kan blive tale om en 'censureret' festival, men ministeriet lægger også vægt på, at de to festivaler supplerer hinanden i stedet for at konkurrere.

Hverken Horsens Kommune eller Kulturministeriet har reageret på henvendelser fra Børneteateravisen om uddybende kommentarer.

Ifølge BTS-formand Henrik Køhler, der kalder mødet i Horsens for 'positivt', har man fået lovning på, at der tidligst 'sker noget' omkring udvælgelse af teatre i 2008 og snarere i 2010..

»Men det stiller krav til til både BTS og teatrene om at gå i dialog om fremtiden. Der ER ikke plads til alle teatre ved festivalen i Horsens – og heller ikke i april. Jeg tror ikke på fuldstændig fri tilgang til festivalen længere, og derfor må UBOT også melde mere klart ud, at man arbejder på sagen,« siger BTS-formanden, der håber at lande sagen ordentligt.

»Vi skal undgå splittelse, der vil være skadeligt for

Horsens-festivalen er og bliver Horsens kommunes og vi kan selv vælge fra hvis vi ikke vil være med. 'Vores egen' festival tror jeg, de fleste vil være med til. Det har vi indrettet vores produktioner og turneplanlægning efter. Skal vi ikke tage og bakke kraftigt op om den!

Hans Nørregaard, Nørregaards Teater, i et indlæg i netportalen Proscenium

Vi har brugt mange års heftige diskussioner i vores organisationer på at overbevise om, at vi er nødt til at forholde os til kvaliteten hos de teatre, vi optager som medlemmer. Vi accepterer, at vi er i mindretal, men vi er stadig lige ivrige efter at arbejde med det som udgangspunkt

Bodil Alling, Gruppe 38, talskvinde for initiativgruppen

Vi kan ikke støtte ideen om at flytte Horsens-festivalen til foråret. Faren for dermed at splitte børneteaterbranchen i to og følgelig svække området politisk er efter vores opfattelse alt for stor.

Henrik Køhler, formand for BTS

I UBOT diskuterer vi, om det overhovedet er nødvendigt at lave begrænsninger? Eller om vi skal lægge pres på Kulturministeriet for at måtte indføre begrænsninger? Disse og mange andre spørgsmål er vi ikke nødvendigvis enige om. Heller ikke i UBOT!

Pernille W. Sørensen, medlem af UBOT

Man kan spørge sig selv – eller jer – om ikke det er i det kvalificerede møde med publikum, kritikere og kolleger, at det gode teater skal leve og vokse og det dårlige visne og dø, snarere end ved hjælp af censurerede festivaler og andre centralkontrollerede nåleøjer.

Søren Ovesen, Batida, i et brev til initiativgruppen

hele børneteaterområdet. Vi må derfor også se på medlemskriterier for BTS og komme kritikerne imøde. Der skal være plads til både slappere og stramme-re.«

Kvalitetsnak i fokus

Med festivalernes nye samarbejde synes initiativgruppens direkte indflydelse på den fremtidige Horsens-festivals struktur og karakter udspillet. Men man har da fået sat skred i tingene og kan formentlig se frem til kommende festivaler, der vil forsøge at imødegå dele af kritikken.

Endelig kan det stadig tænkes, at man i givet fald vil afprøve de selektive festivalplaner andetsteds, hvor små festivaler i forvejen afvikles – og her nævnes Århus som en mulighed.

Flere af initiativgruppens medlemmer har erkendt, at lanceringen af 'de nye tider' måske ikke skete på den mest hensigtsmæssige måde – og at man er ked af den megen vrede, det har vakt i visse børneteaterkredse.

Pernille Welent Sørensen siger om forløbet:

»Det har ærgret UBOT, at Horsens Kommune og den selvbestaltede initiativgruppe bag det meget omdiskuterede forandringsforslag er gået direkte til Kulturministeriet og udenom alle relevante aktører i branchen. Helt personligt finder jeg det problematisk, at initiativgruppen i deres udspil kommer til at tage patent på kvalitativ udvikling – det fremstilles som det gode teater mod det dårlige teater og det er alt for forsimplet. Vi ønsker allesammen GODT teater, og der er efter min bedste overbevisning mange veje til det mål – og en af dem er måske mangfoldighedens.«

Og hvorfor ikke udlede det positive af denne festivalstrid, nemlig at kvaliteten i dansk børneteater nu for alvor er til diskussion igen – herunder de forringede arbejdsvilkår på festivalerne for heltidsprofessionelle børneteatre.

Om det hele så munder ud i mindre festivaler, organisatorisk splittelse – eller fornyet energi i arbejdet på at højne dansk børneteater kvalitativt på alle niveauer – må overlades til den kommende tids mange diskussioner.

Og der er ingen tvivl om, at der vil blive snakket festivaler, arbejdsvilkår, salg, kvalitet og meget andet under festivalen i Nykøbing til april.

Se også UBOT's kommentar, 'Festival under forandring' i bunden af festivalindstikket side 7 – og Catherine Pohers indlæg, 'Hvad er I bange for?', på side 15.

Identitetsforvirring på højt plan

'Happys Habitus' er en skægt sammenstukket forestilling om at bære tiden og sin personlighed med sig.

ANMELDELSE

Teater Trekanten: Happys Habitus. Manuskript og iscenesættelse: Pelle Koppel. Scenografi: Asger Buus Olsen. Musik: Marcus Aurelius Hjelmberg. Medvirkende: Tom Rosendal, Holger Ø. Kristensen og Stinne Hedrup. Aldersgruppe: Fra 8 år og op. Set i januar 2006. www.teatretrekanten.dk

Væggene og møblerne i lejligheden er vidunderligt rablende skæve, og det er beretningen om Habitus H. Hansen også. Egentlig er han bare en ganske almindelig dreng på syv, der har fødselsdag i morgen, og som plejer at blive kaldt Happy. Men der går ikke mange sekunder, før 'plejer' er forsvundet ud i kulissen, og der er vendt op og ned på enhver form for kronologi og velafrettet logik.

Ind gennem en strategisk anbragt svingdør suser nemlig endnu en Happy – klædt som den første i limegrønne smækbukser og med tårnhøjt, knaldsort hår. Alligevel er der forskel, for ham her er meget højere, og så står der '17' i stedet for '7' på maven af ham. Som om det ikke er rigeligt til at skabe identitetsforvirring på et højere, komisk plan, viser det sig, at store Happys ene hånd er kunstig! Det ser lidt klamt ud, og hånden er da også årsagen til, at Happy – her natten før han fylder 18 år – vender tilbage til sin barndom.

Helt præcist sin otte-års fødselsdag. For tænk, hvis han kan leve livet om igen og forhindre den skrækkelige ulykke, der dengang kostede ham hånden! Nu er det jo teater og tilmed af den rigtig gode slags. Så selvfølgelig får Happy lov til det, og publikum får lov at høre den forrygende og fæle historie om, hvordan Mors elpisker gik amok. Hun har ellers nok at slås med i forvejen. Ordene f. eks., der har det med at overmande hende, når Pelle Koppels suveræne evne til skægt kommenterende, sproglige omskrivninger for alvor rulles ud.

Holger Ø. Kristensen og Tom Rosendal spiller henholdsvis den store og den lille Happy i det manipulative tidsbillede. Foto: Trekanten

Den slags er Stinne Hedrup kvinde for at klare og tager også en overbevisende tårn som stand-in for de to Happy Habitusser, som Tom Rosendal og Holger Ø. Kristensen spiller storartet. Først og sidst er Stinne Hedrup et livsstykke på scenen, der både kan løfte komikken og få mening i den, efterhånden som handlingen ubønhørligt nærmer sig sin klimaks – piskning af fedeskum. I sin nød for at finde på noget, der kan afværge en gentagelse af katastrofen fra dengang med hånden, påstår Happy ellers, at han slet ikke har lyst til at få fedeskum til sin fødselsdag. Det hjælper bare ikke, og alting går galt igen. Hvordan skal ikke røbes her!

Ring til underboens datter

Happys Habitus er en fantasispredende forestilling, der på det skæggeste manipulerer med fortid og nutid og gør drøm og virkelighed til to sider af samme sag i Happys liv. Hans skæbne synes måske lovlig grum for børn, men opleves i sin morsomme kontekst langt fra så ond, som den lyder. Med sin surrealistiske handlingsgang er det tværtimod en snildt sammenstukket historie om, at man – på godt og ondt – bærer tiden og sin personlighed med sig. Og at fremtiden måske gemmer på det allerbedste.

Fingerringen til underboens søde datter Gabriella har Happy nemlig i lommen allerede som syv-årig. Men ét er at have købt en ring til sit livs store kærlighed, noget helt andet at få den afleveret til hende! Så når vi møder Happy på 17, ligger ringen stadigvæk i hans lomme, og forelskelsen er stadig hjertebankende hemmelig!

Børneteateravisen så 'Happys Habitus' i det nye idræts- og kulturhus Prøvehallen i Valby. Teater Trekantens gæstepil markerede samtidig åbningen af et splinternyt Valby-teater ved navn Teater V, der også vil spille egne produktioner. Et initiativ man kun kan hilse velkommen.

Randi K. Pedersen

Med et miks af breakdance og modern liner Uppercut op til konfrontation med vold blandt unge. Foto: Jens Hemmel

Vold og virkelighed

Sandheden 'twistes' efter behov i en danseforestilling om fire unges fatale møde

ANMELDELSE

Uppercut Danseteater: Twist. Koreografi: Sofie Christiansen. Scenesættelse: Jacques Mathiesen. Scenografi: Pia Maanssen. Lysdesign: Jacob Langaa-Sennek. Musik: Thomas Sandberg. Medvirkende: Anja Jørgensen, Louise Seloy, Martin P. Jensen og Nick Johnsen. Aldersgruppe: Fra 12 år og op. Set i november 2005. www.uppercutdownce.dk

Virkeligheden afhænger af Vøjnene, der ser. Elementær viden for voksne, men ikke nødvendigvis for teenagere på vej til selv at skulle vurdere og tage ansvar for, hvad der sker omkring dem, når de går i byen.

I 'Twist' får vi fire – vidt forskellige – udlægninger af, hvad der egentlig hændte på diskoteket den aften, to drenge og to piger tilfældigt mødtes. Og hvor det, der skulle være en glad fornøjelse, endte lige dér med en livløs krop på gulvet, hvor stedet er markeret med rødt. Men hvem gjorde hvad? Og hvorfor? Var det bare *bad luck*, et spontant overgreb affødt af en eskalerende, ansædnt situation, der løb ud af kontrol. Eller måske nærmere en forurettet ung fyrs jalousihandling, som udspekuleret blev kamoufleret som et uheld? Svært at sige med sikkerhed, eftersom hver af de fire unge – ligesom tilskuerne – har sin oplevelse og fortolkning af det skæbnesvangre sekund, hvor alting ændrede sig.

Igen og igen gennemspilles forløbet. Vi ser de fire dansere på vej over gulvet, oplever sammenstødene mellem dem og ser pludselig ham – den mest hæderbrede af dem – ligge tilbage. Alligevel er det fire forskellige historier. Hver af de unge har sin synsvinkel, der ændrer billedet fra gang til gang og slår igennem i bevægelserne som et synligt bevis på evnen til fortrængning og huske, som det er mest bekvemt. Det er ikke kønt, men tankevækkende, når de unge forsøger at smygge sig uden om overfaldet ved at pege de andre ud som gerningsmanden.

Tøserne provokerer

Det begynder ellers ret uskyldigt. De unge fører sig frem seje og sårbare som bar fanden. Især pigerne er selvsikre i starten, når de med ranke rygge og fejende bevægelser indtager dansergulvet mellem raffe, rå stålkonstruktioner, én til hver i hvert sit hjørne. Danseskoene kommer langsomt på, mens musikken banker i hidsige rytmer, og drenge tanker op for at drikke sig mod til,

Tøserne gør sig kostbare og

provokerer, og luften bliver tyk af flirt og rivaliseren. Trin og bevægelser afspejler og udbygger dansernes forskellige tekniske og typemæssige forudsætninger, men samlet virker det hele lidt harmløst og småkedeligt. De medvirkende danser godt og skaber troværdige personer, men dramatisk har forestillingen svært ved at løfte sig. Det bliver dog bedre, efterhånden som modsætningerne for alvor skærpes og gør de sanselige bevægelser hårde og fjendtlige.

Med et effektivt miks af blandt andet modern og breakdance guider koreografi, musik og iscenesættelse publikum gennem den sidste, dramatiske del af historien. Dén er der ikke meget nyt i, eftersom vold og overgreb blandt unge hører til dagens uorden. Men præcis derfor giver det mening at præsentere konflikterne og deres fatale følger i en indpakning – dansen, der for mange teenagere er ny og anderledes. Og som måske – som det sker på scenen – kan få dem til at se det guldne perspektiv i deres egne handlingsmønstre.

Randi K. Pedersen

City of Angels

Kunstrådets såkaldte Tværgående Pulje har uddelt godt to millioner kroner til i alt 11 ansøgere.

En af de største donationer tilfaldt Uppercut Danseteaters projekt, 'City of Angels', der er en sammensætning af danseformer med elementer af stunt, akrobatik, gøgl, balancekunst og stagefight – og primært er rettet mod multikulturelle familier med skolebørn og unge.

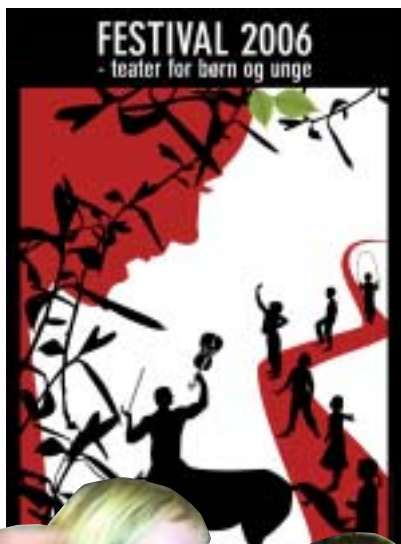
festival 2006 teater for børn og unge

I GULDBORGSUND KOMMUNE

Årets festivalplakat

Plakaten til årets festival er lavet af Hannah Karina Mikkelsen, der er bosiddende i Nykøbing Falster. Hun er uddannet grafisk designer og har drevet selvstændig virksomhed siden 2002. Hun har en baggrund som skuespiller, instruktør og manuskriptudvikler i Teater GROB.

Ved siden af sit grafiske arbejde i en-mandsfirmaet Influence (www.influence.dk) underviser Hannah Karina Mikkelsen bl.a. i kropssprog.

Festival 2006 er årets største begivenhed for dansk børneteater og afvikles i år fra 23.-30. april i den kommende Guldborgsund Kommune (Nykøbing Falster, Nysted, Nørre Alslev, Sakskøbing, Sydfalster og Stubbekøbing kommuner). Næsten 100 professionelle børne- og ungdomsteatre præsenterer mere end 150 forskellige forestillinger – og der er gratis adgang.

I weekenden 28.-30. april spilles der omkring 300 forestillinger på udvalgte steder i Nykøbing Falster.

I ugen op til weekenden spilles (lukkede) forestillinger på skoler og institutioner i de to festivalkommuner, mens der mandag til torsdag spilles 'teater i hverdagene', hvilket vil sige gratis forestillinger i eftermiddags- og aften timerne, primært orienteret mod lokalområdets beboere. **Alt i alt vil festivalperioden byde på et bombardement af næsten 600 teateropførelser i alt, hvilket som vanligt gør festivalen til verdens største af sin art.**

Festival 2006 er arrangeret af Teatercentrum/UBOT i samarbejde med værtskommunerne, der sammen med Storstrøms Amt og Kulturministeriet også finansierer festivalen.

Billetbestilling

Billetter til festival 2006 er gratis, men af pladshensyn er det nødvendigt at have billet til de enkelte forestillinger.

Billetter til eftermiddags- og aftenforestillinger i de seks værtskommuner i løbet af ugen udleveres fra lørdag den 8. april på de lokale biblioteker.

Billetter til forestillingerne i weekenden kan fra 23.-27. april bestilles på telefon 54 82 82 32 mellem kl. 10.00 og 19.00 - og der vil være åben for personlig henvendelse i festivalens billetudlevering fra 24. april og til festivalen slutter 30. april. Adressen er: Nykøbing F. Teater, Østergågade 2 i Nykøbing.

Fra fredag den 28. april til søndag den 30. april er det kun muligt at få billetter ved personlig henvendelse i billetudleveringen, hvor forudbestilte billetter også skal afhentes. Billetter skal afhentes senest en time før

forestillingen begynder.

Der kan bestilles max. seks billetter pr. person til hver forestilling.

Åbningstider: Mandag til torsdag kl. 10.00 - 19.00, fredag kl. 9.00 - 20.00, lørdag kl. 8.00 - 18.00 og søndag kl. 8.30 - 16.00

Billetudleveringen sker fra Nykøbing F. Teater.

Teaterformidlere kan reservere billetter særskilt fra 18.-21. april i tidsrummet kl. 9.30-16 på telefon 70 26 26 22. I perioden 23.-27. april kan billetter bestilles på samme nummer i tidsrummet kl. 10-20.

Aktiviteter og program for teaterformidlere – se næste side.

Program

Programmet for weekenden og en oversigt over de mange forestillinger kan ses på de følgende sider af dette nummer af Børneteateravisen. Der tages forbehold for eventuelle ændringer og aflysninger.

Programmet opdateres løbende på Teatercentrums hjemmeside: www.teatercentrum.dk – og festivalpro-

grammet udgives også 8. april som 'tag-ud-og-gem'-sider i ugeavisen Guldborgsund.

Forestillingskataloger med beskrivelse af de enkelte forestillinger samt programmer for teaterforestillingerne i hverdagene kan hentes gratis på de lokale biblioteker i Guldborgsund-området.

Udenlandske gæstespil

I forbindelse med festivalen arrangeres to internationale gæstespil. Teatergruppen NIE - et norsk/engelsk/tjekkisk samarbejde – med forestillingen 'Past Half Remembered' og den svenske forestilling 'Hændelser i Hemmet', der er en samproduktion mellem Birgitta Egerbladh Dansteater og Teater Pero.

Information

For mere information, blandt andet opdateret program, bykort, transport og anden form for publikumsservice: Se Teatercentrums hjemmeside: www.teatercentrum.dk. Der er info-telefon-tid på nummeret 54 82 82 62 fra 23-30. april i tidsrummet kl. 10-19.

■ **Festival 2006: Se www.teatercentrum.dk**

En festival under forandring

I disse dage tales der meget på teatrene om udvikling af den store børneteaterfestival – det gør vi også i UBOT.

Og UBOT arbejder meget seriøst på at forbedre festivalen, så alle får de bedste betingelser: Teatre, værtsby og formidlere. Vi er lydhøre og forandringsvillige i dialogen med alle parter, og de tilbagemeldinger vi har fået – samt de seminarer om

fremtidens festival vi har afholdt – danner grundlag for vores arbejde.

Ønsket er at skabe en langt mere fleksibel festival, der sikrer teatrene et minimum af forestillinger – men også at teatrene kan spille endnu mere. Og i den sammenhæng vil vi i UBOT gerne være bedre til at udnytte værtsbyernes potentialer. En model, vi diskuterer, er at inddrage oplandet omkring værtsbyen i langt højere grad end nu og i den forbindelse eventuelt afprøve ideen om et antal faste værtsbyer. Vi

diskuterer forskellige modeller for uge-delen og weekend-delen, tematiseringer på festivalen med debutant-scene m.v.

Tiltag som kan gøre festivalen mere overskuelig og som måske kan imødekomme dele af problematikken omkring festivalens vokseværk.

Vi er nemlig godt klar over, at størrelsen på forårsfestivalen er et af de største diskussionspunkter.

Realiteten er lige nu, at vi ikke kan lave begrænsninger, hvis teatrene i øvrigt er refusionsberettigede. I

UBOT diskuterer vi, om det overhovedet er nødvendigt at lave begrænsninger? Eller om vi skal lægge pres på Kulturministeriet for at måtte indføre begrænsninger?

Disse og mange andre spørgsmål er vi ikke nødvendigvis enige om. Heller ikke i UBOT! Derfor tager tingene tid, og derfor kommer vi heller ikke til at kunne tilgodese alle ønsker i branchen.

Der er i øvrigt nedsat en arbejdsgruppe, bestående af Horsens Kommune, TC, UBOT og BTS i et forsøg

på at sammentænke landets to store festivaler på helt nye måder, så de kan supplere hinanden endnu bedre.

For festivalen i år vil den største forandring være et øget formidlerfokus. Vi har ønsket at 'pleje' formidlerne i langt højere grad end tidligere. Der vil være en cafe for formidlerne, for netværksdannelse og en række faglige aktiviteter. Teatercentrum har ansat Rikke Giselsson til at forstå dette arbejde.

En del af midlerne til de nye formidleraktiviteter er

realiseret ved at afskaffe de deltagende teatres diæter. Til gengæld vil vi mindske arbejdsbyrden for de mange tilrejsende teaterfolk ved at lade lokale foreninger varetage nogle af weekenddelens arbejdsopgaver.

Dernæst er der afsat flere midler til at styrke festivalens profil udadtil.

Vi glæder os til at møde alle på festivalen i Nykøbing Falster. Der vil være mulighed for at stille spørgsmål og diskutere direkte med UBOT i løbet af festivalen.

Det ser vi frem til.

Fokus på formidlerne

Arets festival vil sætte formidlerne i centrum – som et vigtigt led i et løbende udviklingsarbejde med fokus på formidlerne af børneteater i hele landet. Det er typisk teaterkontaktlærere, bibliotekarer, børnekulturkonsulenter, pædagoger og folk fra teaterforeninger m. fl.

Derfor har vi ændret på opbygningen af festivalweekenden. Førhen var der seminardag om fredagen – det er nu ændret til mindre arrangementer spredt over hele weekenden, fredag til søndag d. 28.-29.-30.april. (Se program nedenfor)

I planlægningen af arrangementerne har vi lagt vægt på:

- Fokus på temaer i forskellige grupper af formidlers vilkår
- Plads til diskussion, erfaringsudveksling og netværksopbygning
- Fast samlingssted og café for formidlere med muligheder for "gode møder" på tværs af hverdag og kommunegrænser
- Mulighed for til- og fravalg
- Registrering med henblik på videreudvikling af netværk
- Evaluering

Alle arrangementerne er GRATIS for formidlere.

Evaluering og udvikling:

En vigtig del af især nye tiltag er evaluering med henblik på at gøre det nye endnu bedre. Efter Festival 2006 vil Teatercentrum gerne fastholde en løbende dialog med formidlere fra hele landet, og vi indkalder derfor med morgenmødet søndag morgen (se programmet nedenfor) alle jer, der kunne være interesserede i at deltage i nogle efterfølgende evaluerings- og udviklingsmøder. Hvordan det konkret kommer til at foregå, skal I være med til at bestemme.

Så mød op søndag morgen – også hvis I blot er nysgerrige.

Alle får selvfølgelig mulighed for at give en evaluering af festivalen ved at henvende sig i infoboksen ved formidlercaféen eller kontakte Teatercentrum.

Samlingssted og program:

Samlingsstedet for formidlere bliver 'Kondensen' ved havnen, Fejøgade 1, der er Social- og Sundhedsskole i Nykøbing F. 'Kondensen' ligger otte minutters gang fra Torvet og Nykøbing Teater. På 4. sal indretter vi caféen og infoboksen, og på 4. og 2. sal er de lokaler, som vi vil bruge til diverse oplæg og møder.

Nedenstående program er foreløbigt, og vi forbeholder os ret til ændringer.

Det opdaterede program med nærmere indholdsbeskrivelser kan altid ses på www.teatercentrum.dk under linket **Festival 2006** og så **Aktiviteter for formidlere**.

VIP-kort:

Som en del af arbejdet med opbygning af netværk og fokus på formidlingen af børneteater, vil Teatercentrum gerne opbygge en database med de formidlere, der deltager på den store festival. Derfor skal man i år som formidler registreres med navn, telefonnummer og email-adresse og have et VIP-kort, der giver adgang til formidlercaféen og formidlerarrangementerne. Man er selvfølgelig ikke forpligtet til at deltage...

Registreringen som formidler sker enten før festivalen (se **Tilmelding**) eller på festivalen i formidlers infoboks på 'Kondensen'.

Cafeen:

Cafeen har åbent fredag kl. 14-24, lørdag kl. 8-24 og søndag kl. 8-15.

Her kan man altid komme som formidler og få en kop kaffe og hvile hovedet eller mødes med kolleger. Man kan også købe frokost, frugt og kage, vin, vand og øl, og fredag og lørdag aften håber vi på godt humør til de lidt mere sociale arrangementer.

Med hensyn til middag fredag og lørdag

aften henviser vi til Nykøbing F's restauranter.

Tilmelding/registrering:

For at kunne deltage i arrangementerne for formidlere og få adgang til den hyggelige café, skal man registreres og have et VIP-kort. Registreringen starter 1. april via www.teatercentrum.dk. Man skal bruge sit registreringsnummer i forbindelse med billetreservation til weekendens forestillinger!

Billetreservation kan ske fra 18. april på tlf. 70 26 26 22 (se forrige side).

Man forventes som formidler ikke at deltage i alle oplæggene i løbet af weekenden, men vi vil meget gerne have tilmeldinger til så meget som muligt på forhånd, så vi kan lave den bedste forberedelse. Uden tilmelding skal man blot møde op, og så gives der adgang til de forskellige arrangementer ud fra et 'først til mølle'-princip. Tilmelding sker også via www.teatercentrum.dk fra 1. april.

Spørgsmål?

Har I spørgsmål angående arrangementerne for formidlere, så kontakt koordinator Rikke Giselssoen på tlf. 35 30 44 00 eller via mail: rikke@teatercentrum.dk

Foto: Jan Ritz

Program for Teaterformidlere

Fredag den 28. april:

- 14: Start på registrering i infoboksen – og der er kaffe på kanden i caféen.
- 14.30-16: Velkomst og fælles foredrag i lokale A.
Teatercentrum og Henrik Køhler, formand for Børneteatersammenslutningen, byder velkommen
Foredrag v/ Anne Middelboe Christensen
- 21-22: Et hyggeligt oplæg til aftenkaffen i caféen om **'Kunsten at fortælle en historie, der ER blevet fortalt'** v/ Bodil Alling fra teatret Gruppe 38. (Caféen holder åbent til kl. 24)

Lørdag den 29. april:

- 8.30: Morgenmøde med kaffe og croissanter i caféen under overskriften **'Netværk i regionerne'**. Deltagere

- 11-12: Oplæg: **'Kunst og kultur i skolernes læseplaner'** i lokale A.
v/ Tina With Vedelsby, Børnekulturkoordinator i Herlev.
- 12-13: Oplæg: **'En model for formidling af børneteater'** i lokale B.
v/ Annie Hass og Britta Skov fra 'Musik og Teater i Odsherred'.
- 13-14: Oplæg: **'Hvordan bliver de mindste børn til teatertilskuere?'** i lokale A.
v/ Siemke Böhnisch, Højskolen i Agder.1-12:
- 20.30-21.15: Oplæg: **'Børneteater i andre kulturer'** i lokale A.
v/ Razi Amitai fra Israel – i samarbejde med Dansk ASSITEJ.
- 21.15-24: Aftenunderholdning med levende jazzmusik i caféen.

Søndag den 30. april:

- 8.30: Morgenmøde med kaffe og croissanter i caféen for interesserede i det videre arbejde med evaluering og fokusgruppearbejde.
- 10-11: Oplæg: **'Børneteateret og kulturelle partnerskaber'** i lokale A.
v/ Rikke Rottensten, konsulent fra firmaet KulturDoktor
- 11-12: Oplæg **'Det gode møde mellem teateret og formidleren'** i lokale B.
Et panel af folk fra teaterverden er klar til at møde formidlere og diskutere vilkår for 'det gode møde'.

Udgangspunktet for programmets oplæg er en halv times foredrag og en halv times diskussion og udveksling.

Formidlers Formidler

Rikke Giselssoen (31 år) er specielt ansat til at være koordinator for alle formidleraktiviteterne på Festival 2006.

Hun er uddannet skolelærer og har arbejdet på Mølleskolen i Ry som drama-, fransk- og dansklærer.

Rikke Giselssoen har tidligere arbejdet for det århusianske teater Katapult og senest i 2005 for teatret Gruppe 38 med udvikling af kontakten til teaterkontaktlærere og opstart af netværk. Hun kan kontaktes på e-mail: rikke@teatercentrum.dk eller telefon: 35 30 44 00.

Se forestillingsbeskrivelser
på www.teatercentrum.dk
Festival 2006

Teatre og forestillinger på Festival 2006

Det lokale teater i årets
festivalområde ligger
Masken og er beliggende i
Nykøbing Falster. Til festiva-
len har teatret sin helt nye
ungdomsforestilling med:
'Marie - en lidenskabelig
historie'. Foto: Masken

Teater	Forestilling	Varighed(min)	Aldersgr.	Teater	Forestilling	Varighed(min)	Aldersgr.
Abrakadabra	Tryllekunstnerens fridag	40	4 -12 år	Teatret Møllen	Silken	90	15 -99 år
Abstrakteater	Pigerne på trappen	60	7 -99 år	Teatret Møllen	Svinedrengen eller Jorden er rund	45	4 -8 år
Andersens Kuffert Teater	Konen i muddergrøften	45	5 -10 år	Nørregaards Teater	De to uhyrer	45	3 -9 år
Andersens Kuffert Teater	Fyrtojet	45	3 -9 år	Nørregaards Teater	Gå på line	50	6 -10 år
Asguer Zap Showteater	Boris og den glade løve	40	3 -9 år	Odsherred Teater & Teatret Fair Play	Woyzeck	65	15 -99 år
Asguer Zap Showteater	Ditto & Mitto	45	3 -9 år	Teatret Om	Æg på blå baggrund	45	12 -99 år
Teatret Aspendos	Den lille hvide kat	50	4 -8 år	Teater Ophelias	Den danske tragedie	110	14 -99 år
Teatret Aspendos	Svinedrengen - som svinet så det!	65	6 -99 år	Pantomimekompagniet	Juleknas med Kassander	45	4 -99 år
Asterions Hus	Babel	60	10 -99 år	Teater Patrasket	Skabningen	45	9 -14 år
Asterions Hus	The Iliad/Iliaden	60	14 -99 år	Teater Patrasket	Snehvide s/h	45	6 -10 år
Asterions Hus	1864	60	14 -99 år	Petersen og Fog	Lilli og nissen	40	4 -8 år
BaggårdTeatret	Kampen om Danmark	70	12 -18 år	Planet Teatret	De 10.000 historier	40	5 -10 år
Barkentins Teater	Slå højt på tromme	40	4 -8 år	Teater Portamento	Jernmanden	40	7 -12 år
Barkentins Teater	Vejen rundt	30	1,5 -4 år	Teater Pozzo	Jeg er ret så Palle.	40	5 -10 år
Barkentins Teater	Kanonkongen	45	8 -99 år	Teater Projektor	Jens Langkniv	45	9 -99 år
Teater B'ark	Svinedrengen og prinsessen på ærten	40	5 -12 år	Dansk Rakkerpak	Alle gode gange tre	55	6 -99 år
Teater Bastard	Glashuset	60	14 -99 år	Randers Egnsteater	En lille prik	40	1,5 -4 år
Teatergruppen Batida	Et godt hjerte - historien om den håbefulde skopudser	55	8 -12 år	Randers Egnsteater	Brandbil No Fire	55	1,5 -99 år
Teatergruppen Batida	Farvel Thomsen	45	4 -8 år	Randers Egnsteater	Dér hvor skoen trykker	45	6 -12 år
Teatergruppen Batida	Maria Bonita	70	11 -99 år	Randers Egnsteater	Jensines bondegård	40	2 -4 år
Teatergruppen Batida	Grande Finale	50	10 -99 år	Rasmus Thorup Jensen	Super Hero	55	13 -99 år
Teatergruppen Batida	Spaghetti	45	3 -8 år	Teater Refleksion	Broder Sol, søster Måne	45	4 -10 år
Beagle - dans & fysisk teater	Radio-drengen & bamsen	40	6 -11 år	Teater Refleksion og De røde heste	Farvel hr. Muffin	40	5 -9 år
Bitd	Robinson Junior - et spil om overlevelse	60	14 -99 år	Teatertruppen Replikken	Tro, håb og næste(n) kærlighed	45	13 -99 år
Teater Blå Fugl	En hjertesag	45	3 -99 år	Teater Rio Rose	Blah blah blah	50	10 -14 år
Børneteateret	Nikio og den store samurai	50	6 -12 år	Teatret Rod	Rejsen - et krybbspil	40	4 -99 år
Cantabile 2	Historier fra min mave	55	14 -99 år	Teatret Rod	Tornerose - et drama om gengæld	40	4 -10 år
Carlsen & Ko	Dig og mig	35	3 -9 år	De Røde Heste	Noas Ark	45	8 -99 år
Carlsen & Ko	Mi Mi Mi	35	1,5 -4 år	Børneteateret Skægspire	Sandheden og søhesten	45	4 -9 år
Carte Blanche	Mit loft under himlen	50	6 -99 år	Børneteateret Skægspire	Malle og mormor	35	3 -5 år
Carte Blanche	Leg	45	7 -12 år	Børneteateret Skægspire	Broman og Bella	30	1,5 -4 år
Comedievognen	Alfons Åberg - nye historier	45	3 -8 år	Sofie Krog Teater	Diva 2	45	12 -99 år
Comedievognen	All you need...	50	11 -99 år	Svalegangens Dukketeater	Lille Claus og store Claus	40	7 -13 år
Corona La Balance	Soldans og månespil	30	1,5 -4 år	Svanen, dansk/tjekkisk dukketeater	Hvad fatter gør, det er altid det rigtige	35	3 -99 år
Corona La Balance	Energi	45	5 -10 år	Dukketeatret Svantevit	Mozart	50	5 -99 år
Corona La Balance	Elefant og Krokodille	50	5 -9 år	Tali Razga	Sandslottet	45	12 -99 år
Corona La Balance	Tre nætter varer døden	70	10 -99 år	Team Teatret	Af en anden verden	55	8 -12 år
DaDunk	Klods Hans	45	7 -99 år	Teater 83	Bekymringsskabet	40	3 -8 år
Det Ripensiske Teaterselskab - DRT	Alfred og Manfred	50	3 -8 år	Teater 83	Begyndelsen	40	4 -8 år
Det Ripensiske Teaterselskab - DRT	To med det hele	55	4 -12 år	Teaterkompagniet	Alle kan li' mig	50	12 -99 år
Teater Du milde Himmel	Sikke et vejr	35	1,5 -4 år	Teaterkompagniet	Historien bag døren	45	9 -12 år
Teater Dyrelab	Sikke den brølede!	45	5 -10 år	Teaterkompagniet	SkizoBrother	55	13 -99 år
Teatret Fair Play	Butleren	55	7 -99 år	Teaterkompagniet	Alice i Eventyrland	45	7 -12 år
Teatret Fair Play	Skiftingen	50	8 -99 år	Teatertasken	Abrahams døtre	50	12 -99 år
Det fortællende Teater	I Guder!	45	5 -99 år	Teatret	Tonefald	60	10 -99 år
Det fortællende Teater	Lille dessert	40	6 -99 år	Theatret Thalias Tjenere	Sans	50	5 -99 år
Det fortællende Teater	Absalon	70	8 -99 år	Theatret Thalias Tjenere	I begyndelsen	50	5 -99 år
Frøken Fracasos Kompagni	Det uartige barn	45	6 -10 år	Teater To Takt	En danskers eventyrlige rejse til Grønland	40	8 -99 år
Graense Loes	Supermøgprinsessen	40	13 -99 år	Totalteatret	Humphrey	55	13 -99 år
Gruvekompagniet	De hellige tre narrer	30	6 -99 år	Teatret Trekanten	Byen hvor husene bytter plads	35	2 -5 år
Gruppe 38	Balladen om Marjan og Rolf	45	8 -99 år	Teatret Trekanten	Happys Habitus	55	8 -99 år
Gruppe 38	Du må være en engel, Hans Christian	40	8 -99 år	Teater TT	Fluen	45	4 -99 år
Hartmanns Teater	Historien om tigeren, af Dario Fo	50	10 -99 år	Teater TT	Eventyrtælleren	45	4 -12 år
Teater Lille Hest	Nissen der ville være berømt	45	4 -9 år	Det lille Turnéteater	Den grusomme jæger	45	5 -10 år
Teater Lille Hest	Laura og den dumme ælling	35	3 -6 år	Det lille Turnéteater	Romeo og Julie	60	9 -99 år
Teatret på Hjul	Langt ude i skoven	30	1,5 -4 år	Det lille Turnéteater	Nils Holgersens forunderlige rejse	45	5 -9 år
Holbæk Teater	I'li Tell/Det bliver sagt	70	14 -99 år	Det lille Turnéteater	Dorthis hjerte	35	2 -5 år
Holbæk Teater	Q est	45	14 -99 år	Teater 2 Tusind	Morfars paradys	50	5 -8 år
Teater Hund	Sig vov til din angst	50	4 -10 år	Teater 2 Tusind	Min historie	55	9 -12 år
Ishøj Teater	Tryllestaven	35	2 -5 år	Teater UDspring	Cecilie og Ariel - eller hvordan smager en engel?	45	6 -12 år
Jomfru Ane Teatret	En forunderlig dag	40	3 -6 år	Musikteatret Undergrunden	Boris Barnemorder	40	8 -12 år
Jytte Abildstrøms Teater	Svinedrengen	45	4 -10 år	Musikteatret Undergrunden	Abekongen	40	6 -10 år
Jytte Abildstrøms Teater	Alt i alt	35	3 -6 år	Musikteatret Undergrunden	Fra dødens hus	40	16 -99 år
Teatret Kimbri	Ravnen	45	8 -12 år	Musikteatret Undergrunden	Blind og blindere	40	13 -99 år
Teatret Lampe	Ønsk!	35	2 -6 år	Uppercut Danseteater	Twist	50	12 -99 år
Teatret Lampe	Gulvtæppet	45	3 -8 år	Uppercut Danseteater	Skal vi danse?	25	1,5 -4 år
Limfjordsteatret	Undreland	60	5 -12 år	Teatret Vandrefalken	Niels Klim	50	10 -99 år
Louise Schouw - Teater & Event	Og de levede lykkeligt...	50	5 -99 år	Vendssysel Teater	Fiskeren og hans kone	45	3 -8 år
Teaterværkstedet Madam Bach	Nissetimen	35	4 -8 år	Det lille Verdens Teater	Et teselskab - som søstre vi dele	45	5 -10 år
Teatret Mariehønen	Den 25. time	95	15 -99 år	Det lille Verdens Teater	Hyldemor	35	2 -5 år
Egnsteatret Masken	Marie - en lidenskabelig historie om Marie Grubbe	75	14 -99 år	Det lille Verdens Teater	Rosen	30	1,5 -4 år
Meridiano Teatret	Genesis	50	5 -11 år	Teatret Vestenvinden	Sko	40	6 -11 år
Mimeteatret	Som man ser det	45	13 -99 år	Teatret Vestenvinden	Et hundeliv	50	8 -99 år
Mister Jones	H.C. Andersen	45	8 -12 år	Teater Vestvolden	Hvad hjertet er fuldt af	45	6 -15 år
Munk & Pollner Teaterproduktion	En brun og to blege	40	13 -99 år	Teater Vestvolden	Struds	80	14 -99 år
Teater My og Teater Refleksion	Himmelsange	30	2 -4 år	Vores Teater	Skab!	50	5 -99 år
				Vores Teater	To telte, én tanke	45	6 -99 år

Table with 5 columns: Tid, Teater, Forestilling, Alder, Værighed, Spillested. Contains program details for Friday 28. April 2006.

Table with 5 columns: Tid, Teater, Forestilling, Alder, Værighed, Spillested. Contains program details for Friday 28. April 2006.

Table with 5 columns: Tid, Teater, Forestilling, Alder, Værighed, Spillested. Contains program details for Saturday 29. April 2006.

Table with 5 columns: Tid, Teater, Forestilling, Alder, Værighed, Spillested. Contains program details for Saturday 29. April 2006.

Table with 5 columns: Tid, Teater, Forestilling, Alder, Værighed, Spillested. Contains program details for Sunday 30. April 2006.

Table with 5 columns: Tid, Teater, Forestilling, Alder, Værighed, Spillested. Contains program details for Sunday 30. April 2006.

Civilisationskritisk maskespil

Thalias Tjenere bruger maskemagi og klovneri i jagten på en mening med galskaben

ANMELDELSE

Theatret Thalias Tjenere: 1 Begyndelsen. Instruktør: Michael Fields. Komponist: Loz Kaye. Medvirkende: Linda Fallentin, Brian Samsboe og Stephan Vernier. Aldersgruppe: 6-9 år. Set september 2005. www.thalia1.dk

I begyndelsen', som er Theatret Thalias Tjeneres lillebrorudgave af 'Lommeoraklet', lægger hemmelighedsfuldt og enkelt ud, og med mimiske, klovnerige optrin udvikler den sig til et helt civilisationskritisk epos.

Først hører man lyden af tasterne på en gammeldags

skrivemaskine som klapper energisk mod en papirtromle. Lyden af papir, som bliver krøllet sammen, støder til. Det tæppe, som har skjult scenen, suges pludselig ind i nogle rør for oven i en 'loftkonstruktion' og ned dumper med et bump en stor tyk bog, mens en stemme i mørket siger 'Lad der blive lys'.

En mand kommer trillende ind med en stor grøn affaldsspand på den arena hvor en stor bunke sammenkrøllet papir tårner sig op i baggrunden. Med replikken 'Kunsten at være et helt menneske' (som læses op fra bogen) starter han et lille mimeforløb, der viser menneskets udvik-

lingshistorie, fra amøbe, fortidsdyr og gorilla, til et opret gående væsen. Mennesket. Så forsvinder han ud igen og papirbjerget begynder at røre på sig. En arm stikker op. Armen tilhører et hvidt maskevæsen. Ud af skraldespanden vælter endnu et hvidt maskevæsen. Og snart er der tre maskevæsener. De er forbundne med hinanden med røde (navle)snore som udgår fra deres maver.

En verden af lave

De har alle løse hvide puppeagtige gevandter på, som de på tur affører sig, selvom det er svært at kappe navlesnoren. Men ellers er de

Theatret Thalias Tjenere bruger vel nærmest maskepi i deres forestillinger... Foto: Thalias Tjenere

meget forskellige. Den ene er udstyret med vinger. Den anden spiser alt det papir, han kan komme i nærheden af. Og den tredje, som har briller på, prøver at 'kloge den' i et lille hi med bogstaver, tal, regnestykker og

spørgsmålstegn. Alle tre vil noget forskelligt og klør energisk på til lyden af hektiske klavertoner, som med tiden speeder op og får en helt stresset lyd, svarende til den verden, der er gået af lave og som forestillingen

synes at ville tegne et billede af. På sin egen helt egen ordløse, maskemagiske og Commedia dell'Arte-inspirerede klovnemåde. Og med et lydspor som også spæder trafiklarm og krigsførelser til som udtryk for, at alt bare er blevet for meget.

Efter en kulmination i noget kaosfyldt, hvor alle vil noget forskelligt og gør det i hektisk galskab, klinger forestillingen ud. Spille- ren, der før havde vinger, stiller sig med den store bog, som der ingenting står i. I et stearinlys' skær begynder hun så at skrive i bogen med en fjer.

Som tegn på at vi må starte forfra? Gå tilbage til noget oprindeligt? Eller bare som en visning af, at vi må drosle ned? Det er op til os selv at bestemme. Eller er det? De gammel- dags effekter peger jo bagud. Som en tilbagevenden til forsvundne tider. Og det kan godt forvirre. Jeg blev i al fald usikker på, om teatret virkelig mener, at vi skal søge tilbage. Ligesom jeg undervejs oplevede forestillingen noget flyvsk og forvirrende.

Kirsten Dahl

Det stille liv med Alfons Åberg

Nu som før stortrives Alfons Åberg og hans far, og det samme gør tilskuerne

ANMELDELSE

Comedievognen: Alfons Åberg – nye historier. Efter Gunilla Bergstrøms bøger. Scenografi: Ea Mannov og Tora Winther. Musik: Niels Jørgensen efter G. Riedels tema. Medvirkende: Torben Vadstrup og Helene Anja Jensen. Aldersgruppe: 3-8 år. Set i maj 2005. www.comedievognen.dk

Lad os se det i øjnene. Historierne om Alfons Åberg og hans far er håbløst forældede. Målt på nutidens højhastighedssamfund er deres lavmælte, idylliserede tosomhed helt ude af trit. Hvem lader sig f.eks. provokere af en familie uden en mor? Ikke mange. Men en familie uden tv, uden video, pc, playstation, uden digitalcamera og mobilos! Hvem tror på dem og gider se og høre på,

hvad de går og oplever?

Det gør publikum! Comedievognens friske opsætning gør lykke hos moderne børn, hvis hverdag trods palaveren om simpel living på ingen måde ligner familien Åbergs. Alfons bor ikke i hus, men i en lille lejlighed, hvor man hører ham tage trappen op to trin ad gangen. Han har heller ikke et fancy designer-børneværelse. Men han og hans far har tid. Masser af tid.

Interiøret med mørkt gule og røde vægge og et uhyre enkelt inventar er karakteristisk for forestillingens autenticitet og atmosfære. Det er skægt, når Alfons må slås med snørebånd og sløjfer, fordi børnesko ikke havde velcro-lukning. Og det er rørende dejligt, når han småsnakkende stortrives i samværet med en nærværende far, der ikke konstant hænger i mobilen eller på nettet.

Drenget utålmodighed

Det tror vi på, for det siger Alfons' far, som Torben Vadstrup spiller balancerende mellem komik og pædagogik. I rollen som Alfons er Helene Anja Jensen både gæv og følsom. Hurtigt og sikkert styrer hun den store dukke, der strutter af drenget utålmodighed og trang til fysisk udfoldelse.

Fint nok, når der leges kaninsvævebane med fade- ren, men problematisk, når Alfons er på egen hånd. Et karakteristisk kortåndet 'hov' rækker dog normalt, når tingene ikke flasker sig for Alfons. Forkælet hysteri er ikke noget, man kender til i familien Åberg. Heller ikke den dag en bortkomme- men bold bringer hidsighe-

den i kog, og Per får en på bæret.

Næseblod! Og katastrofe, for måske er han kommet til at slå Per ihjel? Per er yngre og mindre end Alfons, så den dårlige samvittighed er styg og tung at bære på, når man kender forskel på godt og skidt. Den nye spøgelsesbog er pludselig ikke morsom, og det er helt vildt uhyggeligt at være alene i lejligheden et øjeblik, for vasketøjet på altanen ligner med ét et spøgelse. Med lidt diskret hjælp fra sin far bliver Alfons dog heldigvis igen gode venner med Per og også klogere på vasketøjs- spøgelse.

Ved sengetid tager komik- ken over. At skulle sove er en fed udfordring for opfindsomheden, når man helst vil være vågen, og på mystisk vis havner Alfons bamse langt inde under sengen. Anstrengelsen ved at hente den frem sender flinke farmand til tælling, han går ud som et lys med bamsen i favnen til Alfons Åbergs – og tilskuernes – store fornøjelse. De gen- kender tydeligvis situationen!

Randi K. Pedersen

Dukkerne er nuttede. Men det er skuespillerne, der gør den gammelkendte historie om Alfons Åberg og hans far til vedkommende nutidsteater. Foto: Comedievognen

Månegøgl tør stadig insistere på et opbygge- ligt børneteater baseret på en historie om kærlighed og respekt! Her er Hanne Trolle med sin harmoniskaspillende klovn, Charlie, i 'Vejen til Ramasjang'. Foto: Vibeke Toft

Omvejene til Ramasjang

Sanseligheden i Månegøgls jubilæumsforestilling går rent ind hos de 2-5 årige. For Hanne Trolles valg af stoffer og farver er som slik for ungerne øjne

ANMELDELSE

Månegøgl: Vejen til Ramasjang. Tekst og performance: Hanne Trolle. Instruktion: Peter Hesse Overgaard. Scenografi: Kirsten Victoria Lind. Musik: Irene Becker. Aldersgruppe: 2-5 år. Set i marts 2006. www.hannetrolle.dk

Månegøgls hemmeligheder ligger gemt mellem en buet bagscenevæg og en lille væg foran. Det er her, at dramatikeren og skuespilleren og dukkeføreren Hanne Trolle har krummet sig sammen i 25 år. Herfra har hun styret alle sine stænger og snore, så sommerfugle og larver og dukker har kunnet overraske de aller-mindste teaterbegyndere.

'25 år' står der som regel på invitationen til hendes forestillinger, som har fået en hel hær af vuggestuer og integrerede institutioner som stampublikum. Og så naturligvis børnerige bedstemødre, der næsten ikke kan vente på, at den yngste fylder to år...

Jubilæumsforestillingen hedder 'Vejen til Ramasjang'. Og som ofte hos Hanne Trolle er

den bundet sammen af en rammehistorie – her en historie om at finde vejen helt op til vidunderlandet Ramasjang. Men som altid hos Trolle udspiller de mest fascinerende scener sig netop undervejs. Det er et sted mellem indledning og afslutning, at de særeste og kæreste dukkevæsner pludselig svæver omkring, parate til at fortælle netop deres historie.

Denne revykomposition dyrker Hanne Trolle til det yderste. Hvem ellers kunne lige finde plads til en scene med et æg, der akkurat har fået stukket to ben ud gennem skallen, så det kan vandre selv? Hvem ellers kunne lige finde en placering til tre dansende grisetrillinger? Eller en rolle til en talende edderkop med fiskemund?

Op på fiktionskamel

I 'Vejen til Ramasjang' er Hanne Trolle havnet helt oppe i den lyseblå himmel. Mellem pailletskyer og blide fjervinde – og med et virvar af figurer fra hele verden, så Månegøgl atter kan afslutte en forestilling i troen på en bedre verden. For vidunderligt nok tør Månegøgl stadig insistere på et opbyggeligt bør-

neteater baseret på en historie om kærlighed og respekt!

Til gengæld er der tilsyneladende med årene kommet mere 'meta' ind i forestillingerne – altså performerens snak med sig selv eller abstrakte referencer til handlingen set udefra. Og her falder ungerne altså af. For hvordan skal de to-årige for eksempel finde ud af, hvem der taler, når Hanne Trolle både lægger stemme til en klovnedukke og til sig selv? Og hvad så, når klovnedukken kort efter forsvinder ned til en tiendedel i størrelse og bliver til en mikroklovn? Hvem er så hvad?

Disse fiktionshop er avancerede. Men ungerne klarer tilsyneladende at ryge ned af fiktionsskamel, for de klatrer i hvert fald med op igen, så snart der kommer en ny, glinsende paillet-orm hen over himmelkanten, for dukkerne er forestillingens jordnære, dramaturgiske håndtag. Heller ikke dukkerne er dog entydige. Måske er det fint, at ungerne skal gætte, hvad det er for en dukke, Hanne Trolles hvidklædte fortællerske har i hånden – er det en krokodille eller et egern eller måske en dinosaur, sådan som børnene højlydt gætter? Men det er ikke

særligt indlysende, at hun slet ikke kommenterer på deres forslag – og bare lidt senere henkastet fortæller, at det er en DRAGE...! Aha!

Børnepædagogisk er der altså nogle dramaturgiske bumlehuller i vejen til Ramasjang. Men det skal ikke hindre ikke en stor ros og anerkendelse af, at Månegøgls sanselighed går rent ind hos børnene. Hanne Trolles valg af stoffer og farver er som slik for ungerne øjne – og Irene Beckers sangmelodier er næsten som til et Mini-MGP. Og 'Vejen til Ramasjang' er umiskendeligt i familie med Hanne Trolles øvrige forestillinger, senest 'Den klukkende Bæk' og 'Min Jord – Din Jord'. Fælles for dem er lysten til at introducere smådanskerne for myter fra hele verden – om venskab, nysgerrighed og kærlighed.

Nogle gange bliver det bare svært at forstå for de aller-mindste. Men så er det heldigvis, at Hanne Trolle igen tager en omvej og får ungerne til at juble ved at lade nogle grisetrillinger danse frækt gennem luften. Eller et æg med ben.

Anne Middelboe
Christensen

Børneteater på de store scener

I de nuværende kulturministerielle aftaler med landsdelscenterne i Århus, Odense og Aalborg, der gælder for perioden 2003-2006, ligger bl.a. 'særlige forpligtelser over for børn og unge' i form af flere forestillinger og relaterede aktiviteter. Børneteateravisen har besøgt teaterchef Madeleine Røn Juul for at høre nærmere...

Af Kirsten Dahl

Gullivers Rejse i en fri, proportionslegende og objektfyldt opsætning af Jacques Matthiessen. 'Harun og Eventyrhavet' – en eventyrabel opstået på baggrund af politisk og religiøs censur, udsprunget af forfatteren Samuel Rushdies ønske om at forklare sin søn om den fatwa, der var udstedt mod ham. Og Brdr. Grimms 'Snehvide' omfortolket i 'Slumprinsessen og De 7 Smalltime Hustlers' til et multikulturelt, Århus-placeret gangstereventyr med rap og hiphop.

Børne- og ungdomsteaterrepertoiret på Aarhus Teater er, siden Madeleine Røn Juul satte sig i chefstolen i efteråret 2004, blevet et markant andet. Børneteateravisen satte chefen stævne for at høre nærmere om de overvejelser og visioner, som ligger bag den nye repertoirelinje.

Hvis vi ser bort fra det formelle krav, hvad er så din begrundelse for at spille børne- og ungdomsteater på Aarhus Teater?

»Der vil jeg godt henvise til mine egne oplevelser som barn. Min mor tog mig med i Det Kongelige Teater og jeg var der med skolen. Vi så 'Den Politiske Kandestøber' og 'Fruen fra Havet'. At komme der, gjorde et fuldstændigt udsletteligt indtryk på mig. Det var vidunderligt som barn at komme ind i et hus, en institution, et kæmpelokale som var udsmykket, og som ikke havde noget andet formål end at der foregik teater. Det er noget af det, der karakteriserer kunst: At det er ikke noget, der er brug for for at få aftensmad. Det står der bare og minder os om, at der findes elementer, som er mere end det, der er til at tage at føle på. Men også gruppeteater gav mig fantastiske oplevelser. Jeg husker jeg var på en skole, hvor Banden kom og spillede 'Spillet om skolen'. Forestillingen var fuldstændig magisk og fantastisk. Den var en øjenåbner af de helt store. Vi sad bare på gulvet i en rundkreds, og så spillede de et stykke, som handlede om min virkelighed. De var sære og eksotiske mennesker, som viste at livet rummer en masse muligheder som man ikke

Hanne Trolle modtog i 1992 børnebibliotekarernes kulturpris for sit pionerarbejde inden for småbørnsteater. Foto: Vibeke Toft

Specialist i blebørnsteater

I 1981 oprettede Hanne Trolle sit nicheteater, hvis målgruppe var små mennesker helt ned til et-årsalderen. Et ophold og tilhørende inspiration i England dannede udgangspunktet for Månegøgl, hvis forestillinger siden er blevet fri for poesi, originalitet og solidarisk engagement med det særlige publikum.

Det er blevet kaldt vuggestue-teater og blebørnsteater – men selv foretrækker teaterleder Trolle at kalde sine forestillinger for småbørnsteater.

Nu kan hun altså fejre 25-års jubilæum i bevidstheden om, at Månegøgls forestillinger gennem årene er blevet set af over 200.000 børn og deres voksne, og hendes 200 årlige opførelser bliver hurtigt udsolgt.

Månegøgls særkende er et fyldigt billedsprog, avanceret musik, ro og enkelthed, indhyllet i det mere ukonkrete begreb kvalitet.

»Det er mig meget magtpåliggende ikke at tale ned til børn, og jeg synes, det er vigtigt at give børn kunstnerisk kvalitet fra starten i deres liv. Derfor lægger jeg stor vægt på farverige historier med rødder i filosofi, sagn og myter fra hele ver-

den. Og ikke mindst musikken, hvor jeg altid har brugt professionelle komponister,« siger Hanne Trolle, der i sine forestillinger rører ved alle sanseapparater hos både børn og voksne.

Månegøgl har i årevis været støttet som RBOT-teater – i idværende og næste sæson med 900.000 kroner.

Det store udland har også forlængst fået øjnene op for Månegøgls og Trolles kvaliteter, og derfor har teatret gennem mange år turet verden rundt – med Grønland og Japan som geografiske yderpunkter. Jubilæumsforestillingen skal således på turne i Japan til maj. **caj**

Nytænkning, aktivitet og åbne døre

Aarhus Teater har sendt Astrid Lindgren på ferie og i stedet budt ungdomspublikummet til gangsta-rap og Rushdie – og et samarbejde med Statsensemblet for børneteater

umiddelbart kan få øje på på en røvkedelig skole, når man går i 5.-6. klasse.«

Muskelspil og åbne døre

Men hvorfor på så stor en institution, når så mange små danske børneteatre har årelang erfaring og med gejst og kunnen kan spille meget mere intimt og for færre publikummer?

»Fordi det i en by med fx Gruppe 38, som jeg synes er et af landets bedste børneteatre, giver mening, at vi spiller med de muskler, vi har. Fordi vi fx i en 'Gullivers Rejse' kan lave en tændstik, som er syv meter lang, der hænger i luften, eller fordi vi, som i 'Slumprinsessen', kan få seks af de bedste break-dansere fra hele verden til at komme. At

det er noget, som man ikke vil kunne lave nede på Gruppe 38, hvor man til gengæld kan så meget andet,« svarer Madeleine Røn Juul.

Og i samme åndedrag kommer hun ind på det, der er basisholdepunktet og den overordnede vision for hele hendes virke på Aarhus Teater:

»Det allervigtigste er, at folk lærer teatret at ken-

de, at de får deres gang på teatret, og at der kommer nye publikumsgrupper til. Institutionen skal slå dørene op og blive en del af kulturlivet i Århus. En lokal forankring som er desto vigtigere at arbejde på, når teatret i 2007 overgår til staten.«

Visionerne har allerede udkrystalliseret sig konkret. Mest markant med ungdomssatsningen 'Slumprinsessen'. Med sit cross-over-genremæssige miks af hiphop, breakdance og teater satte forestillingen en ny dagsorden for, hvad der med held kan spilles under de forgyldte stuklofter. Den blev en billetmæssig (modsat 'Harun') publikums-succes og den fik mange nye grupper i teatret.

På teatrets præmisser

På spørgsmålet om der ikke er en fare i 'så flirtende' at indoptage de medier, som de unge i tiden er vilde med, svarer teaterchefen, at hun i bakspejlet kan se, at det er vigtigt, at produktionen skal ske på teatrets præmisser. 'Harun' hang fx rent dramaturgisk og fortælmæssigt meget bedre sammen end 'Slumprinsessen', hvor

forcerne mere end på dramaturgien lå i musikken, på det visuelle udtryk og på det spektakulære i det, som danserne kunne. Det har fx medført, at teatret næste år vælger at lave en klon af de to.

Der ligger ikke en velovervejet strategi bag, om det er en børne- eller en ungdomsteaterforestilling der programsættes. Hvis Madeleine Røn Juul som med 'Slumprinsessen' bliver præsenteret for et projekt, som hun tror på via personerne og deres udstråling og engagement, så vælger hun det frem for først at tænke i aldersgrupper.

Leben versus mandsopdækning

Med 'Harun' som eksempel peger hun på, hvor vidt forskellige skoleforestillingerne klokken 12 og familieforestillingerne klokken 17 var. Når børnene var langt i overtal (over 600 i Store Sal), var der et leben og en kommunikation med spillerne, som hun fornemmede, at både børn og spillere var vilde med. Modsat 17-forestillingerne, hvor et enkelt barn ofte var mandsopdækket og blev redigeret og justeret af bedsteforældre og tanter, der tyssede på dem og måske tillige syntes, at forestillingen var for sort og uhyggelig.

»Familieforestillinger er ikke så lette endda, især ikke hvis man som vi har sendt Astrid Lindgren på ferie,« funderer chefen.

En tanke værd. Når man både ønsker at bringe generationer sammen i familieforestillinger og øge rummet for børns eget liv.

Tretrinsraket

Aarhus Teater og Corona La Balance har

indledt et samarbejde i form af en tretrinsraket. Første trin var et regulært gæstespil ('Elefant og Krokodille'). Herefter er det planen, at statsensemblet kommer til byen og færdiggør en produktion med lokale aktører. Sammen med nogle mennesker fra Århus, som ikke er skuespillere og som ikke hentes internt fra Aarhus Teater,

Madeleine Røn Juul (f. 1956) er uddannet instruktør fra Statens Teaterskole i 1984. Hun blev i 2004 chef for Aarhus Teater, der har 150 ansatte og et budget på ca. 80 mio. kr.

skaber Marc Van der Velten og Jørgen Carlslund en forestilling. Sidste trin er så et regulært produktions-samarbejde. Og filosofien bag er »lige så stille og roligt at lære hinanden at kende og udvide samarbejdet og produktionen. Begge parter er interesseret i at det skal udvikle os hver især. Vi skal prøve at gøre noget sammen, som vi ikke kan gøre alene.«

Med teaterchefens ord er samarbejdet et godt eksempel på at få åbnet dørene på Aarhus Teater.

»Det er i den rigtige retning. Jo mere der foregår herinde på teatret, jo bedre. Jo flere forskellige befolkningsgrupper der har sin gang her på teatret og som får en slags ejerskabsforhold til det, jo bedre.«

Hvad andre samarbejdspartnere angår, er det planen at fortsætte samarbejdet med Århus Festuge omkring børneteater i Festugen 2006.

Internationalt vue

Samarbejdet med Festugen om Den internationale Børneteaterfestival i 2005 udmærkede sig ifølge Madeleine Røn Juul ved det interessante i at give børn og andre besøgende et indblik i, hvad forskellige lande kan på feltet.

Til begrænsningerne hør-

te, at meget var fastlagt forlovs via H.C. Andersen Fondens, og at udvælgelseskriteriet var, at forestillingerne skulle handle om H.C. Andersen og hans eventyr. Madeleine Røn Juul, der karakteriserer forestillingerne som atypiske, når man tænker Aarhus Teaters repertoire, havde ikke lejlighed til at se alle forestillinger forud for Festugen og medgiver at 'noget var bedre end andet'. Og endelig mener hun, at 20 kroners-billetordningen – som forestillingerne gik under – af konkurrencemæssige hensyn også burde tilbydes byens andre børneteater tilbud i Festugen.

Er der penge og strategi i at spille børneteater på Aarhus Teater?

»Det ser godt ud i et regnskab, at vi har haft så og så mange i teatret, men på bundlinjen hjælper det ikke. Tværtimod. Det er altid dyrere at spille børneteater, fordi billetprisen er lavere.«

Samtidigt betyder hun, at hun ikke af den grund vil slække på satsningerne for børn og unge. Og udover kravene i den ministerielle resultatkontrakt nævner hun igen sit personlige forhold til opgaven:

»Når vi nu har de store bygninger der huser biblioteker, kunstmuseer og teatre, så skal de altså også bruges – og børnene skal simpelthen lære sådan helt banale ting, som hvor er døren, hvor går man ind. Det synes jeg er totalt vigtigt.«

Teaterskole som øjenåbner

Når det gælder visioner på børne- og ungdomsteaterområdet på Aarhus Teater har teaterchefen også et ønske, en kongstanke, et eksempel på en børnenes øjenåbner for teatret:

»Lige nu har vi simpelthen ikke ressourcer til det. Men jeg kunne enormt godt tænke mig at lave en teaterskole for børn. At Aarhus Teater blev et sted, hvor man gik en gang om ugen gennem hele året, hvis vi havde lokaler og kvalificerede undervisere her fra teatret til det, og hvor det så skulle udmonte sig i en børneforestilling, hvor børnene spiller selv. Jeg påstår ikke at det vil have den samme øjenåbnende effekt for alle børn, men jeg tror for mange. De kan noget her på teatret som man ikke kan andre steder.«

'Slumprinsessen og De 7 Smalltime Hustlers' er Aarhus Teaters seneste udspil for at få ungdomspublikummet i tale. Foto: Jan Jul

Ystad og Tryllebogen

(5 til 9 år)

Alice i Eventyrland

(7 til 12 år)

Alle ka' li' mig

- et drama om mobning (12-100 år)

Historien bag døren

- en komedie om skilsmisse (9-12 år)

SkizoBrother

(13-100 år)

teater
kompagniet

Egåmosevej 89 · 8250 Egå
Tlf. 86 22 09 94

www.teaterkompagniet.dk
hege@teaterkompagniet.dk

NYEBØGER

Af Carsten Jensen

Jørn Langsted er noget så sjældent som en akademiker, der kan formidle store og svære problemstillinger i et både lettilgængeligt og underholdende sprog.

Den 26. november benyttede Jørn Langsted lejligheden til at fylde 60 år – og samtidig udgive endnu et par bøger med ramsaltede kulturpolitiske betragtninger og tilhørende analyser.

Langsteds nyeste publikationer er primært langtidsholdbart genbrug.

'Under Langsteds Lup 3' består af de seneste to års klummer af samme navn i Børneteateravisen samt diverse kronikker og indlæg i andre medier. Her bliver kommunalreformen, Kunstrådets handlingsplan, kulturpolitisk makværk og armlængdeprincippet m.m. sat i professorens gabestok.

'Indfald og udfald – kulturpolitiske analyser' er skarpe analytiske artikler, der alle har været forord i Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift, som han har været redaktør for siden 2001. Flere artikler har fokus på danske forhold, andre på skandinaviske måder at gøre tingene på, men det lokale udspring bru-

ges samtidig til at favne globaliseringen i kulturpolitikens navn.

Og endelig 'Bibliografi siden 1967' – en pamflet fra Kulturpolitisk Forskningscenter i Århus, som Langsted er leder af - hvor alle hans skrivelser gennem de knap 40 år er oplistet. Det tager godt et halvt hundrede sider med lille skrift...

Som erklæret samfundsrevisor og højt respekteret tågehorn har Jørn Langsted forlængst forankret sig i den offentlige debat. Det sker med formidabelt overblik og lidt af den arrogance, der kommer af ikke selv at sidde med ved magtavernes bord.

Og så alligevel: Fra 1992-95 var han menigt medlem af Teaterrådet – og med til at træffe de altid omdiskuterede/upopulære beslutninger om fordelingen af støtte kroner til det ikke-institutionaliserede teaterliv. Også formandsjob for Kulturministeriets Egnsteaterudvalg og Svalegangen og Gruppe 38 i Århus har givet ham tæt kontakt med teatrene – for slet ikke at tale om fortiden som dramaturg for teatrene Banden og Møllen tilbage i 70'erne.

Langsted med redaktørmøder og Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift. Foto: Jytte Jæpelt

Men formidlingen har højeste prioritet, hvad en lang række bøger vidner om – herunder to nylige værker om 'Ønskekvalitetsmodellen' – der er et forsøg på at skabe en konkret kvalitetsvurderingsredskab.

Og som teaterprofessoren skriver i sit forord til 'Under Langsteds Lup 3': 'Grundlæggende er det mit synspunkt, at der må og skal være nogen, der galper op i forhold til kulturpolitikens dårligdomme. Det gør jeg så, selvom der ikke er så mange kloge og kreative hoveder, der gør det mere. I takt med at politikken strammer til og bliver mere og mere nationalistisk og betonliberalistisk, er tavsheden lar-

mende. Den offentlige debat sander til. Åben, demokratisk politik forvandles til lobbyisme'.

Indfald og udfald – kulturpolitiske analyser. Af Jørn Langsted. 132 sider, kr. 98. Forlaget Klim
Under Langsteds Lup 3. Af Jørn Langsted. 188 sider. Kulturpolitisk forskning og debat 4. Bibliografi siden 1967. Af Jørn Langsted. 50 sider. Kulturpolitisk forskning og debat 5.

Turneteater 2006-07

Danmarks Teaterforeninger har atter udsendt sin grønne turneteaterbrochure, der indeholder tilbud fra 59 teatre på farten. Brochuren indeholder udover spille- og turneplaner også instruktive afsnit om tilskudsordninger, refusionsudvalget, købsrefusion, garantifond, KODA- og Gramex-tariffer m.m.

Fås ved henvendelse til Danmarks Teaterforeninger. E-mail: post@dk-teaterforeninger.dk – tlf. 35 35 48 46.

KUNST >

Kunstrådet

Tilskud til ansættelse af kunstnere der kan formidle kunst til børn og unge

Kunstrådet tilbyder en ny runde af tilskud til ansættelser af "huskunstnere" i skolesystemet eller i tilsvarende institutioner for børn og unge.

Ordningens indhold

Ordningen er nu ændret, så den giver mulighed for tilskud til to formål:

- Kunstnerbesøg af kortere varighed fra en dag op til en uge.
- Huskunstnere ansat i længere forløb fra mere end en uge op til et år.

Kunstnerne skal være professionelt skabende eller udøvende inden for Kunstrådets virkefelt (billedkunst, litteratur, musik og scenekunst), der engageres/ansættes f. eks. på en enkelt skole, i en eller flere kommuner eller et amt, evt. som en del af et tværgående team, der dækker flere kunstarter.

Kunstnerne skal formidle kunsten til børn og unge, så de møder den professionelle kunst på en anderledes måde, end det sker i den normale undervisning. Kunstrådets tilskud vil dække 75-100% af kunstnerhonoraret samt eventuelle rejse- og opholdsudgifter.

Ansøgere

Følgende ansøgere har mulighed for at søge ordningen:

- Skoler, skolefritidshjem, gymnasier, HF, specialskoler og andre skoletilbud for børn mellem 6-19 år.
- Kommuner, amter og regionale netværk, der ønsker at tilbyde kunstnerbesøg til skoler og institutioner i deres område.

Ansøgningsfrister

Der er to ansøgningsfrister for skoleåret 2006-2007:

- 15. februar 2006 for de ansøgere, der ønsker en lang planlægningstermin. Bevillingerne forventes offentliggjort den 10. april 2006.
- 15. juni 2006 for de ansøgere, der har behov for mere forberedelsestid til ansøgningen. Bevillingerne forventes offentliggjort den 11. september 2006.

Ansøgning indsendes til Kunstrådet, Kgs. Nytorv 3, 1050 København K. Ansøgningsvejledning og ansøgningskema findes på www.kunstraadet.dk

Nærmere information om ordningen fås hos sekretariatet for Børnekulturens Netværk tlf. 33 73 42 06

Nye stykker fra DRAMA

Gustav Wied: Tre satyrspil. Med efterord af Jesper Klein. 35 s., kr. 148. En opdateret udgave for to skuespillere – opført i Gartnerens gamle materielgård på Frederiksberg i 2004.

Kaj Nissen: Plejaderne. 59 s., kr. 148. Fantasi over syv H.C. Andersen-eventyrfigurer – opført af TeaterFreezeProductions på Kvindemuseet under Århus Festuge 2005.

Jens Jager: Han vog Den kullede Greve. 50 s., kr. 148. Historisk, romantisk musikalsk stykke om Niels Ebbesen.

Kim Fupz Aakeson: Cowboy, cowboy. 75 s., kr. 148. Western med helte, heste og kujoner.

Julie Thor Fryd: Vakuumpakkede mennesker. 32 s., kr. 98. Drama om glemte mennesker på et hittegods-kontor.

Line Knutzon: Måvens og Peder får samtalekøkken. 49 s., kr. 148. Komedie.

Christian Tafdrup: W – de unge år. 69 s., kr. 148. Spil om præsident George W. Bushs vej ind i politik. Opført på Mungo Park.

Annegrete Kraul: Drømmen om det gode liv. 64 s., kr. 148. Komedie om singlepiger og jagten på den rigtige mand. Urpremiere på Teater Får 302 i 2005.

Sergi Belbel: Mobil – en digital telefonisk komedie. 90 s., kr. 148. Om terrorangreb og svigtende kommunikation. Opført på PLAN-B jan-feb. 2006.

H.C. Andersen: Den usynlige på Sprogø. 39 s., kr. 148. Vaudeville, bearbejdet af Niels Stokholm.

Ludvig Holberg: Melampe & Henrik og Pernille. 139 s., kr. 198 og 92 s., kr. 148. Begge komedier er bearbejdet/nyskrevet og kommenteret af Bent Holm.

INDLÆG

Hvad er I bange for?

Af Catherine Poher

VREDE KOLLEGER og gløden-
de telefoner er med til at mar-
kere, at der måske er en cen-
sureret børneteaterfestival i Hor-
sens på vej.

Jeg er selv freelance-instruktør
og har deltaget i diverse festivaler
i årenes løb sammen med mange
forskellige grupper. Alle har delta-
get på den store børneteaterfesti-
val i april primært af tre grunde:

- At være med til at skabe en
stor kulturel manifestation i et
lokalområde.

- At præsentere sine forestillin-
ger for at sælge dem.

- At møde kolleger, diskutere,
høre foredrag, blive inspireret, se
udenlandske gæstespil, kigge på
hinandens arbejde og feste.

Vi er blevet flere og flere. Under
dække af mangfoldighedens vel-
signelse er alle velkomne. Men
mange er ikke nødvendigvis et
udtryk for bedre eller godt, og i

dette tilfælde er afstanden mellem
top og bund himmelråbende.

PROBLEMERNE omkring afhol-
delsen af festivalen vokser i takt
med dens størrelse. Publikum har
sværere og sværere ved at finde
rundt i programmet, som efter-
hånden ligner en tilbudsavis fra
fakta. Vi har gennem årene over-
bevist dem om, at de skal se fore-
stillingerne, før de køber dem.
Det kan de ikke komme til, for
teatrene spiller for få gange til, at
publikum selv kan vælge. Der er
ikke mange kommuner/regioner i
Danmark, som er store nok til at
rumme alle disse teatre på én
gang.

Mange har i årevis bedt om, at vi
skulle finde nye måder at afvikle
festivalen på, da den har mistet så
mange af de kvaliteter, den er
tænkt udfra. Det er ikke lykkedes
at skabe en dialog om nye visio-
ner eller nye veje – vel fordi der
er et flertal for, at vi fortsætter,
som vi startede, eller hvad?

MED DET nye festivaltiltag i Hor-
sens er det første gang, man vil
forsøge at lade kvaliteten være
afgørende for deltagelse. Ja, altså
lige bortset fra, at det også var det
grundlag, Jan Torp lagde for
dagen, da han startede Horsens-

festivalen for mange år siden.
Dengang forholdt man sig til kva-
liteten i BTS, når man optog nye
medlemmer, og derfor valgte Jan
Torp/Kaskadeteatret, at deltagen-
de teatre skulle være medlem af
denne organisation. Nu kan alle
blive medlem af BTS – bare deres
regnskab er i orden.

Jeg kan godt forstå at en del af
kollegerne bliver bange for, om de
nu kan få lov at være med i det
nye tiltag, hvor kvaliteten bliver
afgørende.

Det har altid være tabu at snak-
ke om censur, selvom de fleste
har brokket sig år efter år over, at
de havde set alt for meget ligegyldigt
amatørteater og pinligt l...,
mens de ikke har kunnet spille
selv mere end et par gange på
grund af manglende plads.

KAN I FORESTILLE jer, at en
professionel musikfestival invite-
rer musikere, som ikke kan spille
på deres instrumenter?

Kan I forestille jer, at en stor pro-
fessionel billedkunstmanifestation
viser aftenskoleholdets malerier?

Kan I forestille jer, at Berlin-film-
festival viser familie Jensens ferie-
videoer på Kreta?

Men vi accepterer, at rigtigt
dårlige forestillinger bliver vist og
repræsenterer, hvad dansk børne-

teater er! Det er, for mig, mang-
lende respekt og solidaritet med
de, som har arbejdet hårdt og pro-
fessionelt, og som har en vision
med at spille teater for børn!

Jeg undrer mig over, at teatre,
BTS og ASSITEJ under dække af
politisk korrekte begreber som
solidaritet og ligestilling er ude af
stand til at få øje på visionen og
omsorgen for området i det nye
festivaltiltag fra Horsens. En for-
andring kan godt være positiv!

Er I bange for at, at I bliver luk-
ket ud af det fine selskab, ligesom
gøglerne blev det i 80'erne? At en
censureret festival vil ødelægge
april-festivalen? At der vil blive en
konkurrence?

Jeg oplever selv, at Teatercen-
trums april-festival kan fortsætte
med at være en stor kulturel
manifestation i det område, som

den gæster. Hvis TC-festivalen
ikke kan klare, at der er en anden
festival med nogle skrappe kri-
terier, er det måske, fordi festiva-
lens koncept er forældet og at
Teatercentrum skal forny sig.

JEG HÅBER, at mange nye ideer
om, hvordan man kunne afvikle
april-festivalen, vil komme frem,
takket være dette nye tiltag.

Lade os passe på at debatten
ikke bliver styret af frygt for for-
andringer, men i stedet bliver
præget af lyst til at skabe nye vil-
kår. Det drejer sig om at tage
vores arbejde alvorligt og give det
bedre vilkår. Her drejer det sig
ikke om at være elitær (hvilket i
øvrigt ikke nødvendigvis er et
negativt ord) men om at turde
være professionel og skarp.

Endelig er der mulighed for at
være solidariske med de visioner,
som er grunden til, at vi arbejder
med teater. Der skal nok blive
plads til alle gode forestillinger fra
både nye og gamle grupper.

DEN STORE april-festival er ved
at blive en dinosaur. Lad os foran-
dre, før vi dør af det.

**Catherine Poher er
prisbelønnet instruktør
og ideudvikler.**

Theatret
Thalias
Tjenere

SANS

Spiller 27.- 31. marts
på Gruppe 38's scene, Mejlgade 55B
Turné: sæson 2006/7. Alder: 5 og op.
tel. 86 13 78 99 www.thalia1.dk

Teatret på Hjul

præsenterer ny forestilling
for de små 1,5 - 4 år og deres voksne

Langt ude i skoven
Stod et lille træ,
Ved det lille træ
Lå en lille sø,
I den lille sø
Var en lille frø.

Men den lille frø var
ladt alene, da livet er,
som livet er. Dog lod

den lille frø sig ikke kue
og drog ud i verden, på
jagt efter en ven.

En billedrig historie
om at finde venskab
og sin særlige plads i
verden, fortalt med
pøesi, musik og duk-
ker.

Langt ude i Skoven

For børn
fra 1 1/2 - 4 år
og voksne

www.teatretpaahjul.dk
tlf. 35 26 44 85
teatret@worldonline.dk

Turnestart marts 2006

Kontakt os venligst for yderligere information
på tlf.: 35 26 44 85 eller teatret@tiscali.dk
Pris inkl. moms: kr. 4.750 v. max. 40 børn
Refusion: Godkendt

Forestillingen er
støttet af Scene-
kunststudvalget
under Kunstrådet

I anledning af sine 25 + 40 års sceniske virke har Niels Andersen fået fremstillet en kaleidoskopisk jubilæumsplakat

På vingerne i 40 år

Niels Andersen, ildsjæl og eneejer af teatret Vandrefalken, bruger sin nye Holberg-forestilling, 'Niels Klim' til bl.a. at markere, at det er 25 år siden Vandrefalken blev grundlagt – mere præcist 19. januar 1981. Tidligere har den aktive skuespiller og teaterleder blandt meget andet været leder af hedengangne Banden og det særledes nulevende Møllen i Haderslev.

Samtidig er det 16. april hele 40 år siden, Niels Andersen debuterede på Det Kongelige Teater – hvor han fik sin uddannelse.

Derimod går det lidt trægt med planerne om et nyt egnsteater i Kalundborg, som Niels Andersen og dramaturgen Niels Damkjær er initiativtagere til. Politikerne i Ny Kalundborg Kommune har nu besluttet at udskyde en eventuel vedtagelse af planerne til 2007.

»Vi har investeret 2.500 gratis arbejdstimer og serveret et fyrskip på et sølvfad: Holberg Teatret. Men politisk uvilje til venstre for midten lagde betonklodser ud. Fjernede vi én, stod en ny parat. Som at være ildsjæle i et frysehus,« som Niels Andersen lakonisk opgør anstrengelserne i et nyhedsbrev.

Teater mod depression og fedme

Vestsjællands Amt har bevilget 250.000 kroner til Odsherred Teater, som skal bruge pengene til at udvikle debatskabende teatertilbud, der kan udbrede kendskabet til depression, så flere mennesker kan blive hjulpet, før deres depression bliver så alvorlig, at den får drastiske følger.

Politikerne forventer, at de andre amter og den nye regions kommuner vil gøre brug af det forebyggende teater og vil betale for at få forestillinger ud på skoler, biblioteker, i foreninger og andre steder. Odsherred Teater ventes at være klar med første udspil i slutningen af året.

Simon Vagn Jensen, Henrik Ipsen og Mei Oulund står for projektet, men teatret prøver at skaffe flere midler, så der også kan komme en 'rigtig' forestilling ud af det. Siden nyheden blev lanceret lokalt, har mange i øvrigt ringet til teatret for at fortælle netop deres historie, så der er nok af cases at tage af...

Odsherred Teater har i øvrigt også modtaget 250.000 kroner til projekt om fede børn. De skal bruges til workshops og arrangementer over nogle måneder – og måske også ende op i en egentlig forestilling.

NAVNE & NOTER

Mellemøsten-fremstød aflyst

Som følge af sagen om Muhammed-tegningerne har Dansk og Svensk ASSITEJ måttet aflyse et arrangement i Amman i Jordan med festival og workshop med deltagelse fra Danmark, Sverige, Norge, Finland, Jordan, Syrien, Irak og Libanon. Vurderingen var, at der sandsynligvis ville mangle publikum til de danske og norske forestillinger.

Projektet forsøges i stedet gennemført i november (uge 47) – og i videst mulige omfang med de samme deltagere.

På grund af aflyste flybilletter og genoptryk af program m.v. bliver det nødvendigt at søge ekstra midler hos de danske og svenske tilskudsgivere.

Fra israelsk side har man i øvrigt haft et stort ønske om at være en del af samarbejdsprojektet. Det kan imidlertid ikke lade sig gøre, da deltagere fra Syrien og Libanon ikke må samarbejde med israelere. I stedet planlægges et separat dansk-svensk-israelsk samarbejde. Israelske repræsentanter er nu inviteret til den danske festival i april og den svenske biennale i maj.

Sidstnævnte finder sted i Lund fra 4.-7. maj, hvor der bliver vist svenske og udenlandske forestillinger og afholdes forskningsseminarer, debatter og diskussioner om teater for børn og unge og kulturpolitik.

Pierre Dørge i børnehøjde

Fremmarchen af opera for små ører fortsætter – trods den økonomiske lusning til genrens bannerfører, Musikteatret Undergrunden (se s. 2-3).

Udover satsningerne fra store medspillere som Det Kgl. Teater og Den Jyske Opera m.fl., har Den Ny Opera og Den Anden Opera ofte børneoperer på repertoire, ligesom OperaSpektaklet optræder i Den Røde Brochure.

I starten af næste sæson tager Fair Play og Gruppe 38 BaggårdTeatrets klassiker, 'Ved siden af' op igen – og i februar beviste Børneteateret Skægspire og Den Fynske Opera med samarbejdsprojektet 'Falstafs sidste dage', at de også mestrer børneoperaen.

Det er en af Skægspires største satsninger i mange år, og det skete med behagelig støtte fra Kunstrådet og Odense Kommune og med Pierre Dørge som operakomponist. Dørge, der har bragt New Jungle Orchestra til verdensberømmelse, har nok sine rødder i jazzen, men hans kompositioner låner fra alle stilarter.

Forestillingen (8 år og op) havde libretto af Skægspires Ole Olsen, Anders Nyborg som instruktør, og udover sangere som Kiki Brandt, Edith Guillaume og Niels Thåstrup også et udvidet LINensemble med studerende fra Det Fynske Musikonservatorium.

De lokale aviser meldte om stor succes – og det er håbet, at forestillingen kan genoptages og komme på turne på et senere tidspunkt.

Falstafs sidste dage – i Odense

Dansk dramatik skal styrkes

Kunstrådet opretter en ny pulje, der skal give danske dramatikere øgede muligheder for at udvikle og afprøve dramatiske værker blandt andet gennem workshops og readings både nationalt og internationalt. Der bliver tale om en pulje på foreløbig tre mio. kr. i 2006 og med to årlige ansøgningsfrister. Ansøgninger bedømmes af et udvalg bestående af Litten Hansen, Rhea Leman, Sven Holm og Niels Brunse. Se mere på www.kunststyrelsen.dk

Priser til dansk børneteater i USA

To danske børneteatre deltog i januar i den årlige IPAY showcase i Philadelphia i USA. Med støtte fra Kunstrådets Scenekunststudvalg deltog Teater Refleksion med 'Goodbye Mr. Muffin' og Det Lille Turneteater med 'Hamlet'. Begge forestillinger blev spillet på engelsk og har efterfølgende oplevet stor efterspørgsel fra nordamerikanske festivaler og spillesteder.

Det Lille Turneteaters 'Hamlet' fik pris

Til overflod vandt 'Hamlet' The Victor Award for bedste forestilling, mens 'Goodbye Mr. Muffin' snuppede andenpladsen.

Showcasen er et samlingspunkt for opkøbere og fagfolk fra hele Nordamerika. På showcasen præsenteres fortrinsvis amerikanske og canadiske forestillinger og enkelt-kunstnere, men i de seneste år er flere og flere europæiske forestillinger ligeledes blevet præsenteret, idet man har ønsket at tilføre inspiration fra europæisk børneteater.

Dansk ASSITEJ har i øvrigt opgjort den succesrige danske børneteatereksport til over 1100 forestillinger i omkring 50 forskellige lande siden 1999.

Teater Pozzo fik den attræde refusionsgodkendelse for forestillingen 'Jeg er ret så Palle'. Foto: Morten Svalgaard Nielsen

Nye afgørelser fra Refusionsudvalget

Det nye Refusionsudvalg har afholdt sin anden showcase i slutningen af januar og starten af februar i henholdsvis Horsens og Virum.

Hele 18 forestillinger var på programmet – og efterfølgende blev godkendelser og afslag delt ligeligt: Ni af hver slags.

De refusionsgodkendte forestillinger kan dermed sælges til 'halv pris' til skoler, institutioner, biblioteker mv., fordi kommunerne får refunderet halvdelen af forestillingsprisen af Kulturministeriet.

Teatrene kan også tage forestillingerne med til den store festival i april i Nykøbing – hvor otte af de ni godkendte derfor kan opleves – og dermed skabe kontakt til en stort opkøber-gruppe.

Næste showcases finder sted til efteråret. Yderligere information hos Scenekunstcentret under Kunststyrelsen – www.kunststyrelsen.dk

Teater	Forestilling	Godkendt
Teater Spektaklo	Militik	Nej
Opera Spektaklet	Fyrtøjet	Nej
Midtjysk Egnsteater	Anton og Sassabassa	Nej
Andersens Kuffert Teater	Fyrtøjet	Ja
Asguer Zap Showteater	Ditto & Mitto	Ja
Teater Lille Hest	Nissen der ville være berømt	Ja
Teaterkompagniet	Alice i eventyrland	Ja
Fabel Spendabel	Tommelise	Nej
T. Vogels Teater	Lon Toms Cirkus	Nej
Madam Bach	Fritz Neumann	Nej
Teater Dyrelab	Sikke den brølede	Ja
Teater Pozzo	Jeg er ret så Palle...	Ja
Teater Bastard	Glashuset	Ja
Carlsen og Co.	Mi mi mi	Ja
Kabaret Wagon	I dit korte liv	Nej
Picalinka	De blå øjne	Nej
Abrakadabra	Det var jo bare for sjov	Nej
Teater Bark	Svinedrengen og prinsessen på ærten	Ja

Tiger får nyt reservat

Peter Hartmann, der tidligere med succes har spillet Fo-forestillingen 'Historien om Tigreren' hos Vester 60, har startet sit eget teater, Hartmanns Teater, hvor 'Tigreren' nu huserer.

Forestillingen kan opleves både til april-festivalen og i foråret og følges til efteråret op med endnu en Dario Fo-forestilling, der består af fortællingerne 'Sommerfuglemusen', 'Eventyret om de 3 ønsker' og 'Voldtægten' – med Vigga Bro som konsulent.

Se mere på www.hartmannsteater.dk